

Rada Doskonałości Naukowej 00-901 Warszawa, pl. Defilad 1 Dział Kancelaryjny WPLYNĘŁO (RPW)	
29.09.2021	
Znak sprawy:	
Podpis: 	Zat.:

RADA DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ PIECZĘĆ DEKRETACJI	
Data dekretacji: 29.09.21	Podpis osoby dekretującej:
Nazwa komórki organizacyjnej: 25	Osoba: SS
Inne:	

Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu
Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
(nazwa i dane adresowe podmiotu
habilitującego, wybranego do przeprowadzenia
postępowania)
za pośrednictwem:
Rady Doskonałości Naukowej
pl. Defilad 1
00-901 Warszawa
(Pałac Kultury i Nauki, p. XXIV, pok. 2401)

Przemysław Piotr Piotrowski
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Instytut Nauk Politycznych, Wydział Nauk społecznych,
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
(miejsce pracy/jednostka naukowa)

Wniosek

z dnia 29.09.2021 r.

o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora
habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i
administracji

Określenie osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie
stopnia doktora habilitowanego: monografia „Thatcheryści i torysi. Spór wokół
rządów Żelaznej Damy oraz ideologicznego oblicza brytyjskiego konserwatyzmu”,
Wydawnictwo Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego
w Olsztynie, Olsztyn 2019, ss. 662, rec. prof. dr hab. Stanisław Filipowicz.

Wniosuję – na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o
szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 zm.) – aby komisja habilitacyjna
podejmowała uchwałę w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w głosowaniu
jawnym.

Zostałem poinformowany, że:

*Administratorem w odniesieniu do danych osobowych pozyskanych w ramach postępowania w
sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego jest Przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej z
siedzibą w Warszawie (pl. Defilad 1, XXIV piętro, 00-901 Warszawa).*

Kontakt za pośrednictwem e-mail: kancelaria@rdn.gov.pl, tel. 226566098 lub w siedzibie organu.

*Dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o przesłankę wskazaną w art. 6 ust. 1 lit. c)
Rozporządzenia UE 2016/679 z dnia z dnia 27 kwietnia 2016 r. w związku z art. 220 - 221*

oraz art. 232–240 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku-

Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w celu przeprowadzenia postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego oraz realizacji praw i obowiązków oraz środków odwoławczych przewidzianych w tym postępowaniu.

Szczegółowa informacja na temat przetwarzania danych osobowych w postępowaniu dostępna jest na stronie www.rdn.gov.pl/klauzula-informacyjna-rodo.html

Przemysław Jędrkowski
.....
(podpis wnioskodawcy)

Załączniki:

1. Dane kontaktowe.
2. Kopia dokumentu potwierdzającego stopień doktora.
3. Autoreferat przedstawiający dorobek i osiągnięcia naukowe w języku polskim.
4. Autoreferat przedstawiający dorobek i osiągnięcia naukowe w języku angielskim.
5. Wykaz osiągnięć naukowy.
6. Dwa nośniki zawierające cyfrowe wersje dokumentacji tożsame z wersją papierową.

dr Przemysław Piotrowski
Instytut Nauk Politycznych
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

AUTOREFERAT

1. Imię i nazwisko: Przemysław Piotrowski

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej:

- Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie filozofii, nadany uchwałą Rady Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika z dnia 19.04.2005 roku. Tytuł rozprawy doktorskiej „Bronisław Łagowski i Ryszard Legutko – dwie formuły historycznej i filozoficznej samowiedzy liberalizmu oraz konserwatyizmu w Polsce lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku”, promotor: dr hab. Marek Jakubowski, prof. UMK, recenzenci: prof. dr hab. Adam Chmielewski, prof. dr hab. Andrzej Szahaj.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych:

- 1995-2005 – asystent w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (do roku 1999, Instytucie Nauk Politycznych i Filozoficzno-Społecznych Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie)
- 2005 – nadal – adiunkt w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.)

a) Tytuł osiągnięcia naukowego:

Thatcheryści i torysi. Spór wokół rządów Żelaznej Damy oraz ideologicznego oblicza brytyjskiego konserwatyzmu

b) Autor, tytuł, nazwa wydawnictwa, rok wydania, recenzent wydawniczy:

Przemysław Piotrowski, *Thatcheryści i torysi. Spór wokół rządów Żelaznej Damy oraz ideologicznego oblicza brytyjskiego konserwatyzmu*, Wydawnictwo Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Olsztyn 2019, ss. 662, rec. prof. dr hab. Stanisław Filipowicz.

c) Omówienie celu naukowego ww. pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania:

Jedną z istotnych przyczyn, dla których problematyka rządów Margaret Thatcher pozostaje wciąż aktualnym tematem z perspektywy nauk o polityce i administracji jest to, że stanowi ona intrygujący poznawczo punkt wyjścia dla kwestii związków pomiędzy konserwatyzmem i liberalizmem. O tej zaś materii można powiedzieć, że z reguły (przynajmniej w perspektywie ostatnich dwustu lat) nie traci na znaczeniu, ponieważ, jak odnotował Kenneth Minogue, dotyczy sedna głównych tożsamości oraz podziałów ideologicznych nie tylko brytyjskiej, ale i szerszej pojętej, zachodniej tradycji politycznej.

Ta ponadczasowa problematyka jest doniosła naukowo również obecnie; np. w kontekście, absorbującej sporą część zachodniej opinii publicznej, kwestii wzbierającej do kilku lat tzw. fali „nowego nacjonalizmu” i „autorytarnego populizmu”, która chwyciła liberalnym konsensusem ery pozimnowojennej. Oba te zjawiska (tzn. rządy Żelaznej Damy oraz przyływ „nowego nacjonalizmu”) z pewnością wiele dzieli; łączy je jednak co najmniej fenomen konserwatyzmu o plebejskiej, antyestablishmentowej retoryce, który wyraża swą tożsamość w polemice z liberalizmem wyznawanym przez kulturalne i polityczne elity społeczeństwa nie tylko Wielkiej Brytanii, ale i wielu innych krajów zachodniego kręgu cywilizacyjnego.

W tym znaczeniu zagadnienie oblicza brytyjskiego konserwatyzmu, w kontekście problematyki rządów Thatcher, stanowi bezsprzecznie ważny i żywotny temat dla nauk o polityce i administracji. Ma to miejsce tym bardziej, że w prezentowanych tu dociekaniach zagadnienie to jest przedmiotem systematycznej i dogłębnej analizy. Nie pozostaje to też bez

związku z tym, że problematyka historii idei czy filozofii politycznej stanowi integralny i kluczowy składnik problematyki nauk o polityce i administracji.

Temat omawianych tu badań obejmuje kwestię rządów Żelaznej Damy, ich stylu, ich następstw oraz ich torysowskiej autentyczności. Obejmuje też problematykę tożsamości thatcherowskiego człowieka oraz „torysowskiego narodu”. Dotyczy także brytyjskiego konserwatyzmu (toryzmu) i jego ideologicznego oblicza; kontrowersji wokół jego treści i granic. Odnosi się również do jego wewnętrznych antagonizmów. W związku z tym, poddaje analizie indywidualność torysowskiego tradycjonalizmu oraz (w bardziej ograniczonym stopniu) torysowskiej lewicy, określanej mianem „mięczaków”, jak również torysowskiej nowej prawicy.

Istotnym motywem przedstawianych tu dociekań jest ponadto sprawa związków konserwatyzmu i liberalizmu w tradycji brytyjskiej, a w tym kontekście, również spór o takie, fundamentalne pojęcia filozofii i teorii politycznej, jak autorytet, wolność, naród, patriotyzm i tradycja. Materia tej dysertacji w jakimś stopniu dotyczy także konceptualizacji brytyjskiej sceny ideowo-politycznej, fenomenu definiowania tożsamości i podziałów, ale też i propozycji formuł pojednania.

Przedmiot analizowanych tu badań jest zatem złożony. Mocą więc jakiej logiki różne ich wątki układają się w jedną i spójną całość? Spór o rządy Margaret Thatcher oraz ich torysowską autentyczność z konieczności prowadzi do kwestii kryteriów; ta zaś wywołuje dylemat sposobu definiowania toryzmu oraz brytyjskiej sceny ideowej, prowokując tym samym problematykę związków konserwatyzmu i liberalizmu w tradycji brytyjskiej (oczywiście zwłaszcza z perspektywy stawianych pod adresem polityki Żelaznej Damy oskarżeń). W tle zaś tej ostatniej materii pojawiają się, nieprzerwanie podnoszone przez uczestników brytyjskiej debaty, pytania o znaczenie takich (fundamentalnych dla brytyjskiej oraz zachodniej tradycji politycznej) pojęć jak „wolność”, „autorytet”, „patriotyzm”, czy „tradycja”.

Złożoność niniejszych rozważań o rządach Margaret Thatcher oraz ideologicznym obliczu brytyjskiego konserwatyzmu, polega również na tym, że łączą one ze sobą tematy nie tylko wielorakie, lecz również różnego rodzaju. Tego typu kombinację odmiennej natury przedmiotu badań usprawiedliwia przekonanie, że warto umieszczać obrazy myśli i idei politycznej w naturalnej dla nich osnowie wydarzeń politycznych, ponieważ analiza doktryny politycznej, która nadto stanowczo abstrahuje od jej historycznego tła, często traci na swej komunikatywności i pogładowości. Za rzeczonym powiązaniem kryje się więc intencja takiego ujęcia żywej całości konfliktu politycznego oraz towarzyszącego mu sporu ideologicznego, które uniknęłyby wrażenia narracji historycznej cechującej się niedostatkami składnika

filozoficznego, jak również nie popadłoby w skrajność podejścia teoretycznego, które z wyraźnym dla siebie uszczerbkiem zostało w sposób nadmierny wypreparowane z historycznego konkreту.

Zasadność takiego powiązania znajduje swoje potwierdzenie na przykład w opinii Thomasa S. Eliota oraz Davida Willettsa (jednego z bohaterów „Thatcherystów i torysów”), zgodnie z którą partia polityczna podejmująca się trudu określenia własnej doktryny, powinna wpierv przypomnieć sobie o własnej historii. Prawda, do której przekonują Eliot i Willetts, znajduje zapewne zastosowanie poza tradycją brytyjską i konserwatywną, ale, mimo to, odnosi się w sposób szczególny do torysów, którzy swoją tożsamość ideologiczną z upodobaniem definiują w kontekście rodzimego dziedzictwa historycznego.

Podstawowym **celem** omawianej tu refleksji badawczej jest ustalenie, czy istotnie oraz w jakiej mierze, jak twierdzi wielu jej krytyków, Żelazna Dama zdradziła konserwatyzm na rzecz dogmatów gospodarczego liberalizmu. Kluczowym jej zamysłem jest jednak nie tyle apologia rządów Margaret Thatcher, ile raczej konfrontacja różnych ich wykładni, z naciskiem na prezentację i ocenę wiarygodności egzegezy tradycjonalistycznej, jako podstawowej alternatywy dla ich najbardziej znanej interpretacji, która ujmuje je w kategoriach próby urzeczywistnienia ideałów i projektów nowej prawicy.

Nie mniej zasadniczą intencją analizowanej tu procedury poznawczej jest również próba wykazania, iż krytyczna wobec doktryny i tradycji liberalizmu postawa torysowskich tradycjonalistów z Grupy Salisbury nie degraduje jej do rangi „dysydenckiej strategii intelektualnej”, czyli nie dyskwalifikuje ich politycznego realizmu, ani nie stawia ich w opozycji do fundamentalnych norm i swobód współczesnej demokracji. Stoї więc za tą dysertacją zamysł wyeksponowania i dowartościowania stanowczości, jak również intelektualnych kompetencji, z jakimi część brytyjskich konserwatystów poddaje krytyce hegemonistyczne aspiracje liberalizmu i liberałów. Wymowa tego zadania ma sens polemiczny z poglądami m.in. takich autorów jak Noel Annan, Ian Gilmour, Charles Covell, Noël O’Sullivan, William H. Greenleaf, czy John Gray, a na gruncie polskim np. Ryszard Skarżyński.

Główna **teza** zawartych w tej pracy rozważań ma postać następującą. Polityka Margaret Thatcher w niejednej, istotnej kwestii stanowiła akt zerwania z tradycją i doktryną brytyjskiego konserwatyizmu. Z drugiej jednak strony na rzecz torysowskiej autentyczności polityki Żelaznej Damy przemawia jej antagonizm z brytyjskim establishmentem, który uczynił ją wiarygodnym reprezentantem, politycznie zmarginalizowanego w epoce powojennego konsensusu, „torysowskiego narodu”. Co więcej, antyliberalizm torysowskich tradycjonalistów nie jest

istotnym powodem, by kwestionować ich poznawcze kompetencje, polityczny realizm czy torysowską prawowierność; ich antyliberalizm nie daje też podstaw do tego, by zarzucać im wrogość wobec tradycji brytyjskiego parlamentaryzmu definiowanego w terminach poliarchii i nomokracji.

Weryfikacji poddanych zostanie tu również kilka tez pomocniczych:

1. Autentyczność Żelaznej Damy jako reprezentanta „torysowskiego narodu” pozostawała w istotnym związku z tym, że konserwatyzm jej rządów posiadał oblicze plebejskie, a nie arystokratyczne; jego przesłanie było przestrożą nie przed rebelią mas, lecz zdradą elit.
2. Zarzut doktrynerstwa i apodyktyczności rządów Margaret Thatcher nie jest bezpodstawny. Dowiodła ona jednak swych kompetencji politycznych. W jej postawie manifestowały się bowiem silna osobowość, spryt, wytrwałość i nade wszystko odwaga, jak również umiejętność sprawnego radzenia sobie z dylematem pryncypialności i pragmatyzmu¹.
3. Interpretacja rządów Thatcher jako ucieleśnienia idei torysowskiego tradycjonalizmu nie jest jedyną adekwatną, ale można ją uznać za porównywalnie miarodajną z tą, która utożsamia je z emanacją doktryny nowej prawicy.
4. Stosunek torysowskich tradycjonalistów do liberalizmu nie jest jednoznacznie krytyczny. Nie kwestionują przecież wszelkich historycznych, czy ideowych koligacji wigów i torysów. Konsekwentna jest za to ich krytyka konsensusu konserwatyizmu i liberalizmu (czyli ich głębokiej unii doktrynalnej) oraz dezaprobata dla hegemonicznych aspiracji umysłu liberalnego i wigowskiej interpretacji historii.
5. Współczesny toryzm nie jest jedynie prawicowym liberalizmem²; o tyle, o ile istnieje

¹ Pierwsza teza pomocnicza odnosi się do tezy głównej bezpośrednio i naocznie, tzn. w materialnym tego słowa znaczeniu. Druga zaś teza pomocnicza dotyczy jej w nieco innym sensie. Przyjęte tu zostaje założenie (zgodnie z regułą, wedle której tak, jak porażce pisany jest los dziecka niechcianego, tak sukces ma wielu ojców), że polityczne kompetencje Margaret Thatcher w jakimś istotnym znaczeniu budowały torysowską tożsamość, nawet jeśli w sensie materialnym efekt jej rządów częstokroć podważał jej byt (godził w torysowską tradycję).

² W kontekście dyskusji toczony w Polsce, jednym z polemicznych odniesień tej tezy jest opinia Adama Wielomskiego (zob. tenże, *Konserwatyzm. Główne idee, nurty i postacie*, Warszawa 2007, s. 12–19, 139), który kwestionuje autentycznie konserwatywny charakter brytyjskiej zachowawczości, w tym również orientacji ideowej „ojca” tej tradycji, Edmunda Burke’a (choć za prawdziwego konserwatystę uznaje jej „dziadka”, czyli Richarda Hookera). W nieco innym znaczeniu, zawarta w niej teza jest też krytyczna wobec tego wizerunku torysowskiej zachowawczości, za którego uosobienie uchodzi postawa brytyjskiego premiera Lorda Salisbury, niesłusznie zdefiniowana (m.in. przez Ryszarda Skarżyńskiego; zob. tenże, *Konserwatyzm. Zarys dziejów filozofii politycznej*, Warszawa 1998, s. 199–201) głównie w kategoriach pragmatycznego ewolucjonizmu, któremu patronowało przekonanie, iż „nie wolno przeciwstawiać się temu, co nieuchronne w procesie historycznym”. W jeszcze innym sensie, wyraża ona pogląd opozycyjny do przekonania, któremu dał wyraz Jacek Bartyzel, twierdząc, iż „polityka konserwatywna jest w dzisiejszym świecie niemożliwa dlatego, że aby konserwować, trzeba mieć coś godnego zachowania. (...) Ze Starej Europy nie pozostał [bowiem] dziś kamień na kamieniu. Nie ostatnim tego dowodem jest żalony widok partii (...) nazywających się dziś ‘konserwatywnymi’ (...), [którym] nieuchronnie wyrastają zawsze – jak pisał Gómez Dávila – *liberalne osłe uszy*. (...) W perspektywie historycznej pesymizm nie jest więc świadectwem braku wiary i nadziei historycznej, ale wyrazem twardego realizmu” (J. Bartyzel, „*Umierać, ale powoli*”. *O monarchicznej i katolickiej kontrrewolucji w krajach romańskich 1815–2000*,

torysowski tradycjonalizm.

Podjęto tu również próbę znalezienia odpowiedzi na zestaw pytań badawczych: W jakim zakresie tradycjonalistyczna interpretacja rządów Margaret Thatcher kontrastuje z egzegezą, która definiuje je w kategoriach ucieleśnienia ideologii nowej prawicy? Czy wnioski płynące z konfrontacji różnych argumentów w sprawie relacji konserwatyzmu i liberalizmu w tradycji brytyjskiej przemawiają bardziej na rzecz entuzjastów czy raczej na korzyść przeciwników aliansu obu tych stanowisk? W jakim sensie torysowski tradycjonalizm stanowi alternatywę dla torysowskiej opcji „mięczaków” oraz nowej prawicy? Czy rewizjonistyczna krytyka wigowskiej interpretacji historii dostarcza podstaw do kategorycznych, konserwatywnych tez na temat natury współczesnego społeczeństwa brytyjskiego?

Zadaniem zastosowanych tu **metod** badawczych, charakterystycznych i istotnych dla nauk o polityce i administracji, jest wyjaśnienie znaczeń w świetle właściwego kontekstu kulturowego, społecznego i historycznego, albo, by użyć określenia Davida Marsha i Paula Furlonga, identyfikacja dyskursów i tradycji, w ramach których można ustalić poszukiwane znaczenia i interpretacje.

Odpowiednio do tak zdefiniowanego celu oraz przedmiotu przeprowadzonych w tej pracy analiz zastosowano w niej metodę jakościową (w tym te jej odmiany, które określa się mianem analizy treści, a także analizy narracji) oraz metodę porównawczą. Teoretyczną/poznawczą zaś orientację/podstawę tych badań można określić, za Davidem Marshem i Gerry Stockerem, jako interpretacjonistyczno-normatywistyczną, lub też, za Barbarą Krauz-Mozer, jako hermeneutyczno-humanistyczną.

Metodologicznym wyróżnikiem tej pracy, inaczej rzecz ujmując, jest to, że, by użyć określenia Davida Marsha i Gerry Stockera, „kładzie ona nacisk na ‘jakościową, tekstualną analizę tradycji’”. Pozostaje to w bliskim związku z jej hermeneutyczną orientacją epistemologiczną, która, w opinii Marka Bevira oraz Rodericka A. W. Rhodesa, w sposób naturalny „pokrywa się z zainteresowaniem historią idei”. Innymi słowy, metodologiczno-poznawcze stanowisko zawartych w tej pracy rozważań wynika stąd, iż w istotnej mierze traktują one politykę w typowych, zdaniem Davida Marsha i Gerry Stockera, dla opcji interpretacjonistycznej, kategoriach „rywalizacji w sferze narracji”.

Kraków 2006, s. 24–25). Lord Salisbury, jak zapewnia brytyjski historyk Alan J. P. Taylor, „walczył o zwycięstwo, choć spodziewał się klęski”. Jego postawę cechował więc ten sam realizm i pesymizm, do którego, w powyżej cytowanym ustępie, przekonuje Jacek Bartyzel. Jej istotnym znamieniem była jednak również konserwatywna nieustępliwość, która wydaje się pozostawać we względnie bliskiej analogii z niezłomnością monarchicznej i katolickiej kontrrewolucji, z którą się Bartyzel solidaryzuje i która została też doceniona, jako symbol zachowawczej asertywności wobec zmian jakże często jedynie rzekomo nieubłaganych, przez torysowskich tradycjonalistów z Grupy Salisbury.

Jak wspomniano, integralnym składnikiem omawianego tu postępowania badawczego jest również metoda porównawcza. Ma to miejsce w tej mierze, w jakiej jego autor, podejmując się rozstrzygnąć w kwestii wiarygodności badanych narracji, by uciec się do określenia Marka Bevira oraz Rodericka A. W. Rhodesa, „wybiera nie tę interpretację, której zgodność z prawdą nie budzi wątpliwości, [lecz] raczej (...) ‘najlepszą’, w drodze stopniowych porównań”. Obiektywność bowiem, która pozwala na miarodajny osąd tego, które z interpretacji czy narracji są prawdziwe czy fałszywe, zdaniem tych autorów „wyłania się z krytyki i porównywania konkurencyjnych sieci interpretacyjnych ustalonych faktów”.

Wśród najważniejszych dyscyplin, metodologicznie pokrewnych prezentowanym tu analizom z zakresu nauk o polityce i administracji, znajdują się historia i filozofia. Owe historyczno-filozoficzne tendencje podejścia ich autora do nauk politycznych, patronują m.in. takie postacie spośród omawianych w tej pracy tradycjonalistycznych torysów jak Michael Oakeshott, Maurice Cowling, czy Jonathan C. D. Clark. Wśród najbardziej zaś czcigodnych duchów opiekuńczych tej inklinacji poznawczej znajdują się, co podkreśla Andrew Heywood, Platon, Arystoteles, św. Augustyn, albo św. Tomasz. To na gruncie wywodzącej się od nich tradycji intelektualnej zrodziło się owo pierwotne podejście do badań politycznych polegające na „analizycznym badaniu idei i doktryn”. Studia te z reguły przeprowadzane są w konwencji „historii myśli politycznej, koncentrującej się wokół plejady ‘największych’ myślicieli oraz kanonu ‘klasycznych’ tekstów”, polegając przede wszystkim na ustalaniu tego, „co powiedzieli [ci] myśliciele, jak rozwijali i uzasadniali swe poglądy oraz nakreślając kontekst intelektualny ich twórczości”.

Za istotnego inspiratora/promotora orientacji badawczej autora omawianych tu dociekań należy również uznać Leo Straussa, znakomitego apologetę, uosabianej przez refleksję Stagiryty czy Akwinaty tzw. tradycji klasycznego republikanizmu. Strauss jest nim m.in. w tej mierze, w jakiej akcentując różnicę pomiędzy rozumem oświeceniowym i perypatetyckim, wskazuje na zalety zastosowań drugiego z nich na gruncie filozofii politycznej.

Autor prezentowanych tu analiz, stojąc na stanowisku hermeneutyczno-humanistycznym, odrzuca kategoryczny charakter postulatu aksjologicznej neutralności nauk społecznych. Podziela opinię Adama Groblera, zgodnie z którą obciążenie wartościujące teorii nie stwarza dodatkowych problemów metodologicznych, w porównaniu z uteoretyzowaniem obserwacji. Wyraża przy tym przekonanie (aprobowane m.in. przez Janet B. Johnson, Henry T. Reynoldsa, Jasona D. Mycoffa, jak również Davida Marsha i Gerry Stockera) o tym, że współczesne nauki polityczne cechuje dość daleko idący pluralizm metodologiczny.

Zakładając wszakże odrębność przedmiotu badawczego w przypadku stanowiska empiryczno-ilościowego oraz hermeneutyczno-jakościowego, omawiane tu dociekania badawcze nie stoją na gruncie apodyktycznego przeciwstawiania sobie kategorii rozumienia oraz wyjaśniania. Ich autor nie przypisuje każdej z nich wyłącznie jednemu z tych dwóch stanowisk. Innymi słowy wychodzi on z założenia, iż nauki humanistyczne oraz społeczne nie ograniczają się do opisu czy rozumienia, lecz, jak utrzymują Georg G. Iggers, Adam Grobler, czy Stanisław Kamiński, w istotnym, a dla siebie swoistym, sensie również wyjaśniają.

Na wykorzystaną w pracy „Thatcherzyści i torysi” **literaturę** składają się liczne monografie, opracowania zbiorowe oraz artykuły. Znalazły się wśród nich teksty naukowe i publicystyczne. Bywa, że ich autorami są politycy; parlamentarzyści lub ministrowie. Są one też dziełem dziennikarzy lub pracowników think tanków. Przede wszystkim jednak zostały napisane przez uczonych politologów, historyków i filozofów; rzadziej socjologów czy ekonomistów.

Omawiana tu **monografia** powstała więc z wykorzystaniem bogatej palety źródeł. Co więcej jest ona **owocem pracy badawczej o wyraźnie międzynarodowym wymiarze**, ponieważ została w istotnej mierze oparta na licznych (sto kilkadziesiąt monografii i artykułów) źródłach anglojęzycznych.

Wiele, zapewne większość, z cytowanych w tej książce wypowiedzi w sposób przekonujący hołduje wymogom obiektywizmu. Jednak zazwyczaj noszą one mniej lub bardziej wyraźne znamiona politycznej czy doktrynalnej inklinacji. Dotyczy to tematu polityki rządów Żelaznej Damy, jak i problematyki ideologicznego oblicza brytyjskiego konserwatyzmu. Odnosi się również do wielu innych, analizowanych w tej pracy kwestii, takich np. jak torysowski tradycjonalizm, nowa prawica, czy liberalizm.

Wśród krytyków dokonań Margaret Thatcher szczególnie mocno wyeksponowane zostało tu stanowisko jednego z liderów frakcji „mięczaków” Iana Gilmoura. Obok niego w sposób znaczący uwzględniono też poglądy odwołujących się do podobnej argumentacji Erica Evansa oraz Johna Graya. Z grona konserwatywnych polemistów polityki Żelaznej Damy, sięgających po racje innego rodzaju niż Gilmour, znalazły się tu m.in. opinie Rogera Scrutona, Maurice’a Cowlinga, Petera Hitchensa, czy Phillipa Blonda. Zarzuty wobec rządów Margaret Thatcher formułowane z pozycji ortodoksji nowej prawicy manifestowane są w tej pracy głównie w wypowiedziach Normana Barry’ego.

Dezaprobatę dla politycznych osiągnięć Żelaznej Damy z lewicowo-liberalnego punktu widzenia wyrażają w „Thatcherystach i torysach” przede wszystkim tacy autorzy jak Robert Eccleshall, Andrew Adonis, David Marquand, Andrew Gamble, albo Peter Jenkins.

Z kolei głos uznania dla tych dokonań reprezentują tu zwłaszcza David Willetts, Thomas

Edwin Utley, Shirley Letwin, John Redwood, John O'Sullivan, Robin Harris, John Blundell oraz Simon Heffer.

Z cytowanych w tej pracy komentatorów polityki Margaret Thatcher, którzy często wyrażając o jej dokonaniach krytyczne opinie, jednocześnie nie szczędzą surowych ocen w stosunku do często arbitralnych, ich zdaniem, werdyktów jej oskarżycieli, godni odnotowania są również Richard Ch. Vinen, John Charmley, Ewen H. H. Green, Peter F. Clark, John Ramsden, David Cannadine, Anthony Seldon, Peter Riddel, Peter Kerr, Philip Norton, Georg K. Fry, Colin Hay, Ivor Crewe oraz Andrew Taylor.

Wśród przytaczanych w „Thatcherystach i torysach” wypowiedzi dotyczących tematu nowej prawicy apologetyczny wydźwięk mają te, których autorami są Enoch Powell, Norman Barry, David G. Green, (wczesny) John Gray, czy Robert Blake. Pogląd krytyczny reprezentują tu zaś, z pozycji konserwatywnych, m.in. głosy Kierona O'Hary, Rogera Scrutona i Thomasa E. Utleya. Grupę zaś tych oskarżycieli nowej prawicy, którzy sięgają po argumentację liberalną lub socjalistyczną, stanowią m.in. Robert Eccleshall, Robert Leach, Rodney Barker oraz Mark Hayes. Do grona cytowanych autorów, który potraktowali kwestię nowej prawicy z mniej jednoznacznej pozycji doktrynalnej należą m.in. William H. Greenleaf, Nigel Ashford, Stephen Davies, Mark Garnett i Philip Lynch, Dennis Kavanagh, Bread Miner, Andrew Heywood oraz John Ehrman.

Spośród krytyków ideowej orientacji torysowskich tradycjonalistów, do najbardziej oskarżycielskich należą opinie Charlesa Covella, Noela Annana oraz Ryszarda Skarżyńskiego. Mniej pryncypialnymi, lecz przecież surowymi ich recenzentami są Noël O'Sullivan, Kevin Hickson, Arthur Aughey, Norman Barry, William H. Greenleaf, Michael Grenfell, jak również Maurice Cowling i Kenneth Minogue, czyli autorzy, którzy sami przynależą do grona torysowskich tradycjonalistów. Stosunkowo najbardziej pochlebnie na temat tradycjonalistów wypowiadają się Simon Heffer, Shirley Letwin, Paul Kelly, Simon Green, Ian Harris, Jonathan Parry, a także Philip Williamson.

Obok pozycji poświęconych nowej prawicy oraz torysowskiemu tradycjonalizmowi wykorzystana tu została literatura dotycząca całokształtu brytyjskiej tradycji zachowawczej. Poza wieloma innymi opiniami, „Thatcherysty i torysi” stosunkowo najwięcej zawdzięczają pracom m.in. takich, mniej lub bardziej zdeklarowanych, sympatyków tej tradycji jak Maurice Cowling, Elie Kedourie, Angus Maude, Jonathan C. D. Clark, Michael Oakeshott, Kenneth Minogue, Roger Scruton, Shirley Letwin, Herbert Butterfield, Hugh Cecil, Quintin Hogg, Richard Law, Simon Heffer, Arthur Aughey, Robert Blake, Fossey J. C. Hearnshaw, Noël O'Sullivan, Anthony Quinton, Mark Garnet i Kevin Hickson.

Z grona co bardziej stanowczych krytyków torysowskich przekonań wykorzystane w „Thatcherystach i torysach” zostały wypowiedzi m.in. takich autorów jak Ewen H. H. Green, David Marquand, Michael Freeden, Andrew Gamble, Norman Davies, Paul Johnson, a także Andrzej Zięba.

Spoza dyskursu specyficznie wyspiarskiego przytaczane są tu też opinie na temat ogólnie pojętej postawy, tradycji i doktryny konserwatyzmu. Dotyczą one takich autorów jak Ryszard Legutko, Jerzy Szacki, Bogdan Szlachta, Adam Wielomski, Leo Strauss czy Carl Schmitt.

Wiele z przytoczonych w „Thatcherystach i torysach” wypowiedzi traktuje też o tradycji oraz doktrynie brytyjskiego liberalizmu. Wśród reprezentantów opinii apologetycznych poczesne miejsce zajęli Robert Eccleshall oraz Robert Leach. Wiele jednak do powiedzenia w tej kwestii mają również wspomniany tu już Charles Covell, Norman Barry, Willam H. Greenleaf oraz Ian Gilmour.

Wśród cytowanych tu stanowisk na temat liberalizmu, wiele nie ogranicza się do tradycji brytyjskiej. Dotyczy to choćby wypowiedzi Maurice’a Cowlinga, Kennetha Minogue’a, Johna Graya oraz Johna Caseya. Poza tym przywoływane są tu głosy pochodzące zasadniczo już spoza ściśle brytyjskiej dyskusji. Są to opinie należące m.in. do Isaiaha Berlina, Roberta Dahla, Friedricha Hayeka, Stephena Holmesa, Leszka Kołakowskiego, Pierre’a Manenta, Karla Poppera, Zbigniewa Raua, Johna Rawlsa, Richarda Rorty’ego, Quentina Skinnera, Jerzego Szackiego oraz Andrzeja Walickiego.

Struktura „Thatcherystów i torysów” ma charakter problemowy. Monografia ta składa się z pięciu rozdziałów. Pierwszy z nich obejmuje kluczowe ustalenia dotyczące tożsamości oraz integralności takich opcji ideowych i ich tradycji, jak liberalizm, toryzm, nowa prawica oraz torysowski tradycjonalizm. W pierwszym rzędzie odnosi się do kwestii zróżnicowania oraz spójności doktryny i dziedzictwa historycznego liberalizmu, nie ograniczając się do problematyki liberalizmu brytyjskiego. Inaczej rzecz wygląda w przypadku zawartej w nim analizy integralności stanowiska konserwatywnego. Tu jej przedmiotem jest wyłącznie zjawisko zachowawczości brytyjskiej. Pierwszy rozdział poświęcony jest również zjawisku nowej prawicy. Podejmuje próbę prezentacji ogólnego stanu dyskusji na jej temat. Usiłuje określić kluczowe elementy jej pozytywnej determinacji, jak również jej odniesień polemicznych. Podnosi też kwestię jej złożonej struktury oraz niejednoznacznej wymowy ideologicznej. Rozdział pierwszy traktuje także o fenomenie tradycjonalistycznego toryzmu. Rozpatruje on w związku z tym problem zbiorowej tożsamości myślicieli z Grupy Salisbury i jej składu personalnego. Zapoznaje też z koncepcją doktrynalnej genealogii ich opcji, umieszczając ją w kontekście wyspiarskiej tradycji intelektualnej. Ponadto przygląda się

brytyjskiej dyskusji o ich dokonaniach i postawie.

Następny, drugi rozdział tej pracy poświęcony jest analizie sporu na temat politycznych dokonań rządów Żelaznej Damy oraz ich ideologicznego oblicza. Wyróżnia on wpieryw zagadnienie stylu rządów pani premier. Po wtóre, charakteryzuje indywidualny, ale i zbiorowy podmiot identyfikujący się z ideologicznym przesłaniem tych rządów. Stąd też przedstawia wizerunek thatcherowskiego człowieka oraz „torysowskiego narodu”. Po trzecie rozpatruje dzieło rządów pani premier z perspektywy realnych skutków ich działań, które pozostają w istotnej rozbieżności z deklarowanymi ich celami.

Rozdział trzeci skupia się przede wszystkim na historycznej i doktrynalnej (teoretycznej) argumentacji, która jest stosowana przez uczestników sporu o torysowską prawowitość thatcheryzmu. Najpierw rozpatruje związki postawy Margaret Thatcher ze spuścizną torysowskiej polityki powojennego konsensusu. Następnie zaś rozważa ortodoksyjność konserwatyizmu rządów Żelaznej Damy z perspektywy jego koligacji ze starszym, przedwojennym, w tym również XIX-wiecznym dziedzictwem torysowskim. Wreszcie podejmuje temat „argumentu z toryzmu” w rozumieniu raczej jego ogólnej teorii, niż dziedzictwa pewnej praktyki politycznej, które znajduje swe najbardziej rozpoznawalne ucieleśnienie w dokonaniach liderów Partii Konserwatywnej z grubsza ostatnich dwóch stuleci jej dziejów.

Przedmiotem czwartego rozdziału pracy są relacje, jakie zachodzą pomiędzy postawą i doktryną konserwatyizmu oraz liberalizmu w brytyjskiej tradycji polityczno-ideowej. W szczególności rzecz dotyczy tu poglądów na kwestię ewentualnego ich konsensusu, czyli raczej aksjologicznego niż pragmatycznego aliansu pomiędzy nimi. Jest to konfrontacja opinii kilkunastu autorów. Ich stanowiska zostały tu podzielone na rzeczników bliskiej komitywy tych orientacji oraz jej przeciwników.

W parze z tą podstawową dystynkcją uwypuklona jest w rozdziale czwartym też inna różnica. Przeciwstawia ona sobie, z jednej strony, tych entuzjastów rzeczzonej więzi ideowej, którzy bronią jej z pozycji mniej lub bardziej zbliżonych do nowej prawicy oraz, z drugiej strony, Iana Gilmoura, rzecznika pryncypialnie skonfliktowanych z thatcheryzmem opcji „mięczaków”.

Grupa krytyków konserwatywno-liberalnego konsensusu też rozszczepia się na dwa wyraźnie odmienne kręgi myślicieli. Do pierwszego z nich należą reprezentanci intelektualnej lewicy czy też nowoczesnego liberalizmu, Robert Eccleshall oraz Robert Leach. Drugi zaś stanowi zespół torysowskich tradycjonalistów, których stanowisko zostanie tu scharakteryzowane nie tylko w kategoriach dość pryncypialnego antagonizmu z dziedzictwem

wigów i liberałów, lecz również w osobnym podrozdziale, w terminach daleko posuniętej wobec niego ambiwalencji.

Piąty rozdział poświęcony jest głównie stanowisku tradycjonalistów. Stanowi swego rodzaju kontynuację i dopełnienie obrazowania ich opinii wyrażonych we wcześniejszych partiach pracy. Tyle tylko, że w większym stopniu, niż wcześniej, koncentruje się na pozytywnej artykulacji jego treści. Poza tym zawiera interpretacyjne konkluzje dotyczące charakteru rządów Margaret Thatcher oraz ich fizjonomii ideologicznej. Jest wreszcie próbą podsumowania egzegezy i ewaluacji doktrynalnego profilu tradycjonalistycznego toryzmu.

Porządek całości niniejszych rozważań ujęty w terminach relacji pomiędzy tematami thatcheryzmu oraz torysowskiego tradycjonalizmu tworzy sekwencja trzech ustaleń. Po pierwsze, spór o rządy Margaret Thatcher oraz ich konserwatywną prawowitość stał się impulsem do artykulacji kilku różnych nurtów toryzmu, wśród nich torysowskiego tradycjonalizmu. Po drugie, tradycjonalistyczny punkt widzenia pozwala spojrzeć na dokonania Margaret Thatcher inaczej niż jak na efekt urzeczywistnienia doktryny nowej prawicy; inspiruje do ich alternatywnej egzegezy. Po trzecie, ta niekonwencjonalna interpretacja odsłania i akcentuje kwestie, o których konkurencyjne wyjaśnienia milczą, lub przedstawiają je opacznie, czyli dowodzi swej poznawczej wartości. Dając zaś świadectwo badawczych kompetencji tradycjonalistycznych myślicieli, potwierdza polityczny realizm ich stanowiska.

Co do proporcji udziału głosów reprezentujących różne perspektywy badawcze oraz opcje ideologiczne, przedstawiony w niniejszych rozważaniach obraz dyskusji brytyjskiej wygląda dość różnie w poszczególnych fragmentach. W rozdziałach drugim, trzecim i czwartym żaden z punktów widzenia nie jest uprzywilejowany. Piąty rozdział cechuje się jednak pod tym względem wyraźną asymetrią. Dominuje w nim stanowisko tradycjonalistów, jako że jego tematem jest ich autorska koncepcja kryteriów torysowskiej prawowitości (ortodoksji) oraz charakterystyczne dla nich spojrzenie na toryzm. Wszystkie rozdziały i podrozdziały tej pracy więczą rekapitulacje i wnioski końcowe.

Jest to pierwsza w polskim piśmiennictwie praca na temat torysowskiego charakteru oraz politycznych kompetencji rządów Margaret Thatcher, która umiejscawia tę problematykę na tle rozległej analizy, toczącej się we współczesnej Wielkiej Brytanii, dyskusji ideologicznej³. Jej

³ Dla debaty intelektualnej zarówno w Polsce, jak i na świecie temat thatcheryzmu i brytyjskiego konserwatyzmu nie jest nowy. Oryginalny w tej pracy jest więc głównie nie sam przedmiot, ale sposób jego ukazania. Wnosząca jest tu zwłaszcza prezentacja i analiza tożsamości torysowskiej, która odbiega od wielu przyjętych konwencji i przez to pozwala nabrać dystansu do niejednej z nich. Tematycznym, a nie tylko interpretacyjnym novum jest zaś tu refleksja dotycząca orientacji ideowej torysowskiego tradycjonalizmu, zwłaszcza niektórych, mniej lub zupełnie nieznanych w Polsce, jego przedstawicieli.

nowatorski charakter polega również na tym, że:

1. Poddaje ona gruntownym rozważaniom różne interpretacje rządów Żelaznej Damy oraz ich doktrynalnego oblicza, szczególnie uwzględniając egzegezę autorstwa torysowskich tradycjonalistów⁴.
2. Podejmuje temat wzajemnych relacji konserwatyzmu i liberalizmu w tradycji brytyjskiej, ujmując go w długiej perspektywie historycznej oraz w szerokim kontekście polemicznym⁵.
3. Poddaje systematycznej refleksji temat tożsamości ideowej tradycjonalistycznego toryzmu⁶.
4. Wzbogaca obraz współczesnego konserwatyzmu brytyjskiego, uwzględniając jego miarodajne wykładnie oraz podejmując krytykę fałszujących uproszczeń oraz krzywdzących stereotypów⁷.

Wszystkie te atrybuty, zwłaszcza zaś dwa ostatnie, dają zdaniem autora podstawę do tego, by uznać wkład poznawczy tej pracy za oryginalny nie tylko na gruncie badań krajowych.

Rekapitulując omówione powyżej osiągnięcie naukowe, warto podkreślić, iż stanowi ono przykład podjęcia aktualnych dla współczesnych nauk o polityce i administracji problemów badawczych, będąc jednocześnie wyrazem niezmiernie ważnych, na gruncie tych nauk, kierunków analitycznych. Co istotne, dociekania te nie miały dotąd odpowiednika w literaturze przedmiotu, co w połączeniu z faktem, iż oparte zostały na odpowiednio dobranej do nich

⁴ Na rządy Żelaznej Damy oraz doktrynalne zjawisko thatcheryzmu, który często utożsamiany jest z fenomenem nowej prawicy czy neoliberalizmu, wielu analityków ma skłonność patrzeć w kategoriach aliansu konserwatyzmu z liberalizmem, w terminach „liberalnego bicia na lewicę” socjaldemokratyczną lub bolszewicką. Często wpisują oni to w kontekst schyłkowego okresu zimnej wojny, którego finał interpretują w kategoriach zwycięstwa liberalnego Zachodu nad komunistycznym Wschodem. To co w tej pracy odbiega od tak rozumianego schematu, to ukazanie thatcheryzmu w bardziej partykularnym kontekście polityczno-ideowej tradycji brytyjskiej. Perspektywa ta wiele wnosi, zwłaszcza jeśli uwzględnić punkt widzenia tradycjonalistycznych torysów.

⁵ Nowatorskie w niniejszych rozważaniach jest wykazanie, że koncepcje związków konserwatyzmu i liberalizmu, jak również wzajemne polemiki rzeczników jednej i drugiej opcji, posiadają swoje specyficznie brytyjskie oblicze. Innymi słowy, niekonwencjonalny charakter tej pracy polega na tym, że poddaje ona refleksji brytyjską argumentację dla wielu tez częstokroć już znanych z innych polskich i niepolskich źródeł.

⁶ Oryginalna w tej pracy jest zwłaszcza analiza i apologia, polemicznego wobec pokutującej w Zjednoczonym Królestwie opinii, przekonania torysowskich tradycjonalistów o tym, że sukces umysłu liberalnego we współczesnym społeczeństwie brytyjskim, podobnie jak analogiczna porażka umysłu konserwatywnego, jest po pierwsze względny i dyskusyjny, po wtóre, nie cechuje się przypisywaną mu często nieuchronnością i, po trzecie, jest częstokroć w większej mierze skutkiem defetyzmu samych zachowawców niż siły argumentów ich przeciwników. Można by rzec, że jest to twórcza kontynuacja tego z dokonań badawczych jednego z tomów tzw. intelektualnej trylogii Maurice’a Cowlinga (zob. tenże, *Religion and Public Doctrine in Modern England*, t. II: *Assaults*, Cambridge 1985), które zdaniem jednego z jego egzegetów polega na „przedstawieniu nie tyle tego, jak liberalizm zwyciężył, lecz tego, jak chrześcijaństwo [w istotnej mierze na własne życzenie, skutkiem zwątpienia w słuszność swego posłannictwa] przegrało”; zob. S. J. D. Green, *‘As if Religion Mattered’: An Alternative Reading of English Intellectual History since c. 1840*, w: *Philosophy, Politics and Religion in British Democracy: Maurice Cowling and Conservatism*, red. R. Crowcroft, S. J. D. Green, R. Whiting, London 2010, s. 208.

⁷ Praca ukazuje toryzm nie tylko wbrew utartym schematom obowiązującym w Polsce, ale i w samej Wielkiej Brytanii. Czasem wbrew samym torysom podkreśla związki pomiędzy tradycjonalizmem brytyjskim oraz kontynentalnym.

metodologii, sprawia, że mogą stać się impulsem dla kolejnych tego rodzaju przedsięwzięć eksploracyjnych, tak w perspektywie debaty krajowej, jak i międzynarodowej.

5: Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych oraz dydaktycznych, popularyzujących i organizacyjnych:

Przedstawiając pozostałe autorskie osiągnięcia naukowo-badawcze i oraz dydaktyczne, popularyzatorskie i organizacyjne, pragnę nadmienić, iż chronologiczny wykaz wszystkich publikacji i wystąpień konferencyjnych ujęty został w załączniku.

Głównym tematem moich zainteresowań poznawczych jest **ideologiczny konflikt pomiędzy konserwatyzmem i liberalizmem** (oraz analogiczny antagonizm pomiędzy tradycjonalizmem i modernizmem) w europejskiej tradycji kulturowej i politycznej. **Odnosi się to zwłaszcza do tradycji brytyjskiej**, czego świadectwem są „Thatcherysty i torysi”, **ale też i tradycji polskiej**, o której traktowała moja rozprawa doktorska.

Szerzej nieco rzecz ujmując, domeną moich inklinacji badawczych jest historia polityczna, historia kultury i cywilizacji, historia idei oraz filozofia i teoria polityki. Wielotorowość tych zainteresowań nie pozostaje bez związku z przedmiotem prowadzonych przeze mnie od ówczesności zajęć dydaktycznych w Instytucie Nauk Politycznych UWM, takich np. jak Historia powszechna XX w., Historia polityczna Polski XX w., Historia instytucji politycznych, Historia doktryn politycznych do XVIII w., Europejska myśl polityczna XIX i XX w., które cechują się daleko idącą różnorodnością tematyczną. Jedne i drugie, a więc preferencje badawcze jak również problematyka prowadzonych zajęć, stanowią źródło wzajemnej inspiracji. W efekcie pomiędzy treścią tych zajęć oraz materiałem moich dociekań naukowych, zachodzi często daleko idące pokrewieństwo. Dotyczy to wyżej wymienionych dyscyplin, ale też problematyki bezpieczeństwa, jak również kwestii brytyjskiego konserwatyzmu, która także posiada z moją pracą dydaktyczną powiązania merytoryczne.

Zagadnienie politycznych kompetencji Żelaznej Damy oraz torysowskiej prawowitości jej polityki, poddane analizie w „Thatcherystach i torysach”, stało się też przedmiotem wielu innych, moich **publikacji i wystąpień konferencyjnych**. Dotyczy to np. artykułu pt. *Spór o przywództwo Margaret Thatcher*, [w:] *Przywództwo polityczne w Polsce i na świecie*, red. M. Hartliński, Seria „Forum Politologiczne”, Olsztyn 2013. Nie mniej ważną w „Thatcherystach i torysach” problematykę związków toryzmu z liberalizmem poddałem rozważaniom w moim wystąpieniu pt. *Tożsamość toryzmu w aspekcie związków pomiędzy brytyjską tradycją konserwatywną i liberalną*, na jednym z paneli IV Ogólnopolskiego Kongresu Politologicznego „Państwo w czasach zmiany”, który odbył się w Lublinie we wrześniu 2018 roku. Zderzyłem

wówczas różne, dotyczące tej materii, punkty widzenia takich znaczących postaci dyskusji brytyjskiej jak Norman Barry, Ian Gilmour, Robert Leach, czy Kenneth Minogue, prezentując zestaw argumentacji o tyle intrygujący poznawczo, że wykraczający poza konwencjonalne zderzenie racji torysowskiej lewicy oraz nowej prawicy, dzięki temu że obok nich wyeksponowany został w nim również punkt widzenia lewicy antykonserwatywnej, jak również torysowskich tradycjonalistów.

Temat ten był również przedmiotem moich wcześniejszych analiz w artykule zatytułowanym *Torysi czy wigowie? Problem relacji konserwatyzmu i liberalizmu w brytyjskiej tradycji politycznej*, „Polityka i Społeczeństwo” 4/2013. Jedną z jego kluczowych tez sprowadzała się do przekonania, że ideologiczna formuła liberalnego konserwatyzmu potrafiła niejednokrotnie być czynnikiem konsolidacji politycznego przywództwa torysów. Z drugiej jednak strony, jak dowodzi tego, stosunkowo rzadko uwzględniany m.in. w polskiej dyskusji, przykład rządów Roberta Peela, potrafiła ona skutkować trwałym rozpadem ich stronnictwa i wieloletnim osłabieniem jego pozycji na scenie brytyjskiej.

Zagadnienie różnicy pomiędzy obu tradycjami ideologicznymi stało się także przedmiotem jednego z kluczowych ustaleń mojego omówienia pracy Marka Garnetta oraz Kevina Hicksona (rec. książki: Mark Garnett and Kevin Hickson, *Conservative thinkers. The contributors to the political thought of modern Conservative Party*, Manchester and New York 2009, „Atheaneum. Polskie Studia Politologiczne” 27/2011) poświęconej politycznym oraz intelektualnym perypetiom powojennego toryzmu. Stwierdziłem tam m.in., że istotną wartością analizy doktryny Angusa Maude (autorstwa Garnetta, ale akceptowanej przez Hicksona) jest uwyrażenie przeciwieństwa pomiędzy neoliberalną nową prawicą oraz torysowskim libertarianizmem, które w głównej mierze sprowadza się do różnicy pomiędzy indywidualizmem rynkowym i nierynkowym. Na pytanie czym różni się indywidualizm torysowski od indywidualizmu liberalnego i nierynkowego jednocześnie (bo jego istnienia nie można w tym kontekście zlekceważyć), zaproponowałem, jak sądzę inspirującą dla badaczy tej kwestii, następującą sugestię: z analiz postawy Maude można wnosić, że jest on nie tylko nierynkowy i nie-egalitarystyczny, ale ponadto nie szuka wyrazu w liberalnym języku uprawnień, lecz w konserwatywnym narzeczu cnót i zasług.

Tematowi relacji liberalizmu oraz konserwatyzmu w tradycji torysowskiej poświęciłem również mój referat (pt. *(Neo)republikanizm kontra liberalizm. Inspiracje torysowskiego tradycjonalizmu*) przedstawiony na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Republikanizm: polityka, historia, filozofia”, w Krakowie w czerwcu 2019 roku. Dowodziłem wówczas, w moim przekonaniu inspirujący, nie tylko na gruncie polskiej debaty, tezy, iż torysowski

tradycjonalizm (np. Maurice'a Cowlinga czy Rogera Scrutona) stanowi najbardziej obiecujące źródło inspiracji dla stanowiska republikańskiego, które identyfikuje swą tożsamość ideową w opozycji do liberalizmu, wówczas gdy stanowisko to definiuje się przez apologię przedliberalnej tradycji poliarchii, nomokracji, parlamentaryzmu i państwa narodowego, czy nawet libertarianizmu i indywidualizmu.

Dylematy doktrynalnej tożsamości, a zwłaszcza filozoficznej orientacji brytyjskiego konserwatyzmu stanowiły także temat mojego artykułu pt. *Toryzm tradycyjny wg Arthura Aughey'a*, „Szkice Humanistyczne” 25/2011. Przetawiałem w nim stanowisko jednego z uczonych brytyjskich, ale i sympatyków toryzmu, Arthura Aughey'a, który w 2005 roku, a więc osiem lat po klęsce wyborczej Partii Konserwatywnej w 1997 roku, w obliczu mało optymistycznych perspektyw odzyskania przez nią władzy, podjął się próby określenia punktu równowagi pomiędzy pierwiastkiem rozumu i wiary w torysowskiej postawie. Wyraziłem wówczas opinię, iż Aughey nie zarzucał torysom braku rozumu, lecz deficyt wiary, która chroni ich przed tym, by tradycyjnie bliska im sztuka kompromisu nie zdegenerowała się w maestrię wyrafinowanej kapitulacji. Tak zaś zdefiniowane stanowisko brytyjskiego uczonego, paradoksalnie wydaje się prowokować do przynajmniej częściowej rewizji utartych wyobrażeń na temat rzekomo nieuleczalnego defetyzmu brytyjskiej zachowawczości.

Przedmiotem moich ustaleń stało się również konfesyjne oblicze doktryny torysowskich tradycjonalistów. Znalazło to swoją manifestację w tekście poświęconym stanowisku jednego z najciekawszych przedstawicieli Grupy Salisbury, Thomasa E. Utley'a, pt. *Polityka i religia według Thomasa Edwina Utley'a*, „NURT” SVD 2/2017. Wyraziłem tam, jak sądzę wnoszące do aktualnego stanu badań, przekonanie, że Utley ma wiele uwagi dla rzymskiego katolicyzmu, ponieważ widzi w nim ostoję konserwatywnych sentymentów dla tradycyjnego depozytu wiary chrześcijańskiej. Nie odwraca się jednak od rodzimej, nowożytnej spuścizny anglikańskiej. Jest ona bowiem dla niego m.in. tradycją wspaniałomyślnego i pragmatycznego zarazem pojednania ponad podziałami, której jednak Utley nie myli z obcą mu niefrasobliwością liberalnego ekumenizmu.

Wraz z problematyką torysowskiej wiary intrygowała mnie też, bliska niej, **kwestia** rozumienia **związków polityki, moralności i religii** w tradycji brytyjskiego konserwatyzmu. Tej materii dotyczył mój referat, pt. *Postsekularny zwrot w koncepcji dziejów brytyjskiej demokracji. Przypadek Maurice'a Cowlinga*, wygłoszony na Międzynarodowej Konferencji „Sekularyzm – wyzwanie dla polityki i nauk o polityce”, która miała miejsce w Warszawie w grudniu 2019 roku. W wystąpieniu tym podzieliłem punkt widzenia tych egzegetów intelektualnego dzieła Maurice'a Cowlinga, którzy wbrew opiniom Charlesa Covella twierdzą,

że jest ono udaną próbą połączenia wątków polityki i religii w jedną sensowną całość, co pozwala ją potraktować w kategoriach „całkowicie alternatywnej konstrukcji myślenia, którą należałoby określić jako chrześcijańską i konserwatywną”. W podobnym świetle ukazuje dzieło Cowlinga również mój artykuł *Torysowski tradycjonalizm i dziedzictwo chrześcijańskie. Polemiki Maurice'a Cowlinga z Friedrichem Hayekiem, Johnem Keynesem i Rogerem Scrutonem*.

Problematyka relacji polityki, moralności i religii w tradycji brytyjskiego konserwatyizmu stanowiła także przedmiot moich wystąpień w lipcu 2019 roku na XIX Wielodyscyplinarnej Konferencji Sacrum i Profanum we Współczesnym Świecie „Chrześcijaństwo i chrześcijanie we współczesnym świecie. Stolica Apostolska oraz inne podmioty religijne i motywowane religijnie w stosunkach międzynarodowych”, w Chłudowie pod Poznaniem (pt. *Torysowscy tradycjoniści wobec związków polityki, moralności i religii. Przypadek Elie Kedourie*) oraz na X Międzynarodowym Interdyscyplinarnym Seminarium Naukowym Idee - Człowiek – Filozofia „Człowiek w świecie, odkrywanie i przekraczanie granic”, w Starym Sączu (pt. *Związki polityki, moralności i ekonomii. Koncepcje torysowskich tradycjonalistów*).

W pierwszej z tych dysertacji poddałem analizie stanowisko jednego z luminarzy Grupy Salisbury, Elie Kedourie, który, wchodząc w polemikę z Arnoldem Toynbee, utrzymywał, iż zachodnia tradycja polityczna odrzucała zbyt wygórowane roszczenia moralne wobec polityki, a mimo to można ją definiować w mocny sposób w kategoriach etycznych. W drugim z tych lipcowych wystąpień dałem wyraz, intrygującemu jak się wydaje dla wielu obserwatorów tej problematyki, przekonaniu, że akcentowana przez Maurice'a Cowlinga różnica pomiędzy zjawiskiem sekularyzacji oraz dechrystianizacji społeczeństw współczesnego Zachodu, w interesujący sposób koresponduje z tezą Harolda Bermana o tym, iż koncepcja świeckiego państwa nie jest wynalazkiem liberalnym, lecz katolickim; że jest to dzieło tzw. rewolucji papieskiej, która dokonała się w epoce pełnego średniowiecza.

Jednym z istotnych wątków problematyki ideologicznego oblicza brytyjskiego konserwatyizmu jest **kwestia pamięci i narracji historycznej**. Stała się ona obiektem moich analiz w dwóch referatach wygłoszonych na konferencjach które odbywały się jesienią 2019 roku. Podczas pierwszej z nich, Ogólnopolskiej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej „Pamięć zbiorowa i zbiorowe zapomnienie – perspektywa filozoficzna, polityczna i społeczna”, która odbyła się w Warszawie, w wystąpieniu pt. *Bitwa o pamięć w polemikach torysowskich tradycjonalistów. Krytyka wigowskiego mitu i kwestionowanie hegemonii umysłu liberalnego*, poddałem pod rozagę, tradycyjnie kierowane pod adresem współczesnych zachowawców, pytanie: Czy „jest jeszcze co konserwować pośród ruin”? W odpowiedzi zasugerowałem, że

determinacja z jaką tradycjonalistyczni torysi polemizują z wigowskim mitem historycznym, wydaje się mieć, w kontekście tego pytania, dla zachowawców krzepiącą wymowę. Jeśli zaś tak, to stanowczość ta wydaje się być kolejnym argumentem na rzecz dla podważenia stereotypowych opinii na temat notorycznego kapitulantstwa brytyjskich konserwatystów.

Przedstawiając swój referat (pt. *Konflikt narracji dziejowych w dyskusji brytyjskiej, niemieckiej i amerykańskiej. Historyczny rewizjonizm Jonathana C. D. Clarka*) na drugiej z nich, czy na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Narracje historyczne we współczesnym świecie”, która odbyła się w Bydgoszczy, w październiku u 2019 r., zaakcentowałem fakt, iż stanowisko Jonathana C. D. Clarka jest przykładem rewizjonizmu historycznego o wymowie konserwatywnej/tradycjonalistycznej. Właściwa mu zaś postawa badawcza wywodzi się m.in. z tradycji, zainicjowanej na Wyspach Brytyjskich w latach trzydziestych XX w. przez Herberta Butterfielda, krytyki tzw. wigowskiej interpretacji historii.

Podjmując kwestię torysowskiego, w tym również thatcherowskiego eurosceptycyzmu, w artykule pt. *Wielka Brytania i Europa. Torysi wobec integracji europejskiej*, [w:] *Szkice europejskie. Unia Europejska wobec wyzwań współczesności*, red. Benon Gaziński, Olsztyn 2014, przypomniałem dziś często już zapomniany fakt, iż stosunek torysów do integracji europejskiej zmieniał się. Obecnie w ich ugrupowaniu dominuje eurosceptycyzm, ale nie zawsze tak było, co obecnie często umyka pamięci nie tylko szerokiej opinii publicznej, ale i wielu ekspertów. Całymi latami, począwszy od wczesnych lat 60-tych XX w., powodował nimi zapał wobec konsolidacji z instytucjami jednoczącej się Europy, który ich zdecydowanie odróżniał od Partii Pracy, długo, bardziej niż oni, nieufnej wobec Wspólnot.

Ujmując to zagadnienie w innym aspekcie, w tekście pt. *Idea miejsca Wielkiej Brytanii pomiędzy USA i Europą w refleksji Jonathana C. D. Clarka. Przyczynek do identyfikacji postawy Londynu w systemie transatlantyckim oraz europejskim*, [w:] *Wielowymiarowość bezpieczeństwa narodowego*, red. W. Kotowicz, Olsztyn 2020, wyraziłem opinię, iż daleko posunięta rezerwa Jonathana C. D. Clarka wobec Unii Europejskiej nie ma nic wspólnego z częstym jakoby u angielskich eurosceptyków definiowaniem ich narodowej tożsamości przez dystans do historycznego dziedzictwa kontynentu. W przekonaniu Clarka bowiem nie ma powodów, by kulturą osobowość Anglii definiować w stanowczym powiązaniu z dziedzictwem amerykańskim w ramach anglosaskiej wspólnoty historycznej. Tę ostatnią należy uznać raczej za propagandowy mit powstały na użytek dwóch antyniemieckich sojuszy polityczno-militarnych, niż za kulturą rzeczywistość w mocnym tego słowa znaczeniu. Moje spostrzeżenia na temat stanowiska Clarka, są o tyle wnoszące do politologicznej refleksji na temat angielskiego eurosceptycyzmu, że mają one wyraźnie polemiczną wymowę wobec często

nieprawdziwych, a przecież podzielanych przez wielu badaczy i komentatorów, wyobrażeń na jego temat.

Nieco inną wymowę, choć niesprzeczną z powyższą wypowiedzią, w kwestii miejsca politycznego dziedzictwa angielskiego na historycznej mapie cywilizacji euroatlantyckiej, ma mój artykuł pt. *Problematyka przywództwa politycznego w refleksji Maurice'a Cowlinga*, [w:] *Przywódcy polityczni wobec współczesnych zagrożeń i kryzysów: wyzwania dla przywódców i partii politycznych*, red. Maciej Hartliński, Olsztyn 2017. Podkreślam w nim fakt, że Cowlinga koncepcja przywództwa politycznego została przez niego wyrażona w idiomie przednowoczesnej, angielskiej tradycji narodowej. Jedną zaś z cech tego przedsięwzięcia jest zaś to, że przypomina ona, iż traktowanie, w jakimś stopniu standardowego dla współczesnej politologii, a używanego m.in. przez Roberta Dahla, pojęcia „nowoczesnego społeczeństwa demokratycznego” w kategoriach ponadnarodowego standardu instytucjonalnego i obyczajowego, musi uwzględnić to, że w takiej funkcji nie może ono mieć charakteru jednoznacznego, lecz analogiczny. Na gruncie każdej z tradycji narodowych, mimo wielu cech wspólnych z innymi przypadkami, każdorazowo urzeczywistnia się ono w sposób indywidualny.

Poza kwestią brytyjskiego konserwatyzmu, moje zainteresowania badawcze objęły również **problematykę bezpieczeństwa narodowego**. Przyniosło to efekt w postaci publikacji oraz wystąpień konferencyjnych. Satysfakcjonującą dla mnie okolicznością było też i to, że ich problematyka często w sposób bezpośredni nawiązywała do tematów prowadzonych przeze mnie zajęć dydaktycznych. Tego rodzaju szczęśliwa zbieżność miała miejsce choćby w przypadku przedmiotu Historia bezpieczeństwa Polski i świata oraz artykułu pt. *Historia bezpieczeństwa*, [w:] *Podstawowe kategorie bezpieczeństwa narodowego*, red. A. Żukowski, M. Harliński, W. T. Modzelewski i J. Więclawski, Olsztyn 2015. W tekście tym pojąłem m.in. tematykę rosyjską, przekonując, iż hegemoniczne dążenia Petersburga czy Moskwy wielokrotnie przez ostatnie trzysta lat stanowiły zagrożenie dla równowagi sił w Europie. Jednak, niezależnie od tego, Rosja niejednokrotnie odgrywała też rolę istotnego czynnika stabilizującego porządek europejski. W sposób najbardziej spektakularny dokonało się to poprzez jej wybitny udział w kilku aliansach antynapoleońskich na przełomie XVIII i XIX wieku oraz w koalicji antyhitlerowskiej w latach 1941-1945.

Moje badania dotyczące problematyki bezpieczeństwa zaowocowały także moim udziałem, w kwietniu 2019 r., na konferencji „Religia i polityka w Afryce”, gdzie wygłosiłem referat pt. *Problematyka afrykańska w kontekście sporów ideologicznych i tożsamościowych w Europie* zadałem pytanie: Dlaczego Zachód, a w każdym razie pokaźna część jego opinii publicznej,

środowisk opiniotwórczych oraz klasy politycznej, zareagował w sposób niekompetentny na Wiosnę Arabską, w tym zwłaszcza na problematykę związków religii i polityki w Egipcie? W odpowiedzi stwierdziłem, że stało się tak m.in. dlatego, że tenże Zachód nie potrafi w sposób miarodajny zmierzyć się z problematyką tych związków na swoim własnym gruncie. Treść mego wystąpienia także i w tym przypadku znalazła swoje bezpośrednie odzwierciedlenie w problematyce prowadzonych przeze mnie przedmiotów Polityka bezpieczeństwa oraz Polityka bezpieczeństwa Unii Europejskiej.

Korespondujące z moją aktywnością dydaktyczną, moje badania poświęcone bezpieczeństwu narodowemu, przyniosły też efekt w postaci referatu pt. *Problem migracji w kontekście zagrożeń tożsamości europejskiej*, który wygłosiłem na Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Mały ruch graniczny w warunkach kryzysu w relacjach polsko-rosyjskich”, która odbyła się w Olsztynie w październiku 2015 r. Podjęty w nim temat znalazł swoje rozwinięcie i pogłębienie w opublikowanym artykule pt. *Problem migracji w kontekście zagrożeń tożsamości europejskiej. Dylematy liberalnego ekumenizmu*, [w:] *Mały ruch graniczny w warunkach kryzysu w relacjach polsko-rosyjskich*, red. A. Żukowski, M. Chełmiński, W. Kotowicz, K. Żęgota, Olsztyn 2018. Zauważyłem w nim m.in., że kryzys migracyjny z lata i jesieni 2015 wywołał usprawiedliwione wątpliwości i sprzeciw sporej części opinii publicznej, jak również zastrzeżenia licznych środowisk eksperckich, wobec przyzwolenia dla masowego i niekontrolowanego napływu do Europy przybyszów z Azji i Afryki. Tym co, jak sądzę, sprawia, że dla wielu badaczy, wypowiedź ta może posiadać intrygujący poznawczo charakter, jest odwołanie się, w kontrowersyjnej kwestii zagrożenia kulturowo-politycznej tożsamości licznych europejskich społeczeństw wskutek masowej imigracji ludności afro-azjatyckiej, do historycznej i teoretycznej argumentacji torysowskich tradycjonalistów.

Angażująca moją aktywność badawczą problematyka bezpieczeństwa stanowiła również istotny kontekst mego wystąpienia pt. *Europa Wschodnia czy Europa na Wschodzie? Geopolityka i cywilizacyjna tożsamość*, na V Polsko-Ukraińskim Forum Naukowym, poświęconym problematyce stosunków polsko-ukraińskich i kwestiom integracji europejskiej, które odbyło się w Olsztynie w maju 2019 r. Skonfrontowałem tam dwie opinie: Romana Kuźniara, który twierdzi, że polityka zachodnia III RP jest ważniejsza, niż wschodnia i że w polityce wschodniej nie ma ona fundamentalnych interesów pozytywnych, a jedynie negatywne oraz Jana Kieniewicza, który uważa, że schowanie się w nader często wątpliwej z punktu widzenia realnych, historycznych korzeni europejskości, formule Zachodu, skazuje dziś Polskę

na drugorzędność, czyli brak mocnej tożsamości cywilizacyjnej. Wyraziłem też solidarność z drugą z nich.

Zagadnieniom bezpieczeństwa poświęciłem też kolejne wystąpienia konferencyjne. Znalazł się wśród nich, wygłoszony w kwietniu 2021 roku na Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Back to the future: a chance for global leadership in today’s world”, referat *Mearsheimer and the paradox of intentional inconsistency. Dilemmas of the theory of offensive realism* oraz przedstawiony w kwietniu 2021 roku na II Międzynarodowej e-Konferencji Naukowej „Świat w dobie pandemii i okresie postpandemicznym” referat *Diagnoza Kissingera. Humanitaryzm i technokratyczna degradacja polityki w perspektywie bezpieczeństwa międzynarodowego*. Tematyka ta stanowiła też przedmiot mojego wystąpienia w maju 2021 roku, na VI Polsko-Ukraińskim Forum Naukowym „Wschodnia polityka Unii Europejskiej: osiągnięcia, wyzwania i perspektywy”, *Polityka wschodnia UE. Uwarunkowania geopolityczne i historyczne*.

Problematyka bezpieczeństwa, która w moich analizach badawczych niejednokrotnie, jak dowodzą tego, wzmiankowane powyżej, takie moje wypowiedzi jak *Europa Wschodnia czy Europa na Wschodzie? czy Problem migracji w kontekście zagrożeń tożsamości europejskiej*, rozważana jest w kontekście kwestii konfliktów ideologicznych lub czy sporów o pamięć historyczną, bywa też przeze mnie podejmowana w kontekście zagadnień ewolucji porządku politycznego. Owocem tego kierunku moich badań stał się np. artykuł *New nationalism: global problems, national solutions*, „Participation” 2019, 42 (1) oraz moje wystąpienie pt. *Współczesny kryzys demokracji liberalnej. Komentarz konserwatywny i jego historyczne przesłanki* na Konferencji Naukowej „Kryzys/katastrofa/apokalipsa?”, w Płocku w październiku 2019 roku. Tekst opublikowany w „Participation” stanowił m.in. próbę odpowiedzi na pytanie o to, czy analitycy współczesnej fali „nowego nacjonalizmu” oraz „autorytarnego populizmu” nie popadają w przesadę, stawiając w jednym szeregu zaobserwowane przez siebie ich symptomy w państwach regionu euroatlantyckiego, z przypadkami pochodzącymi z innych części świata, zwłaszcza w Azji? Czy istotnie „natywistyczny” akcent polityki „nowych nacjonalistów” należy uznać po prostu, jak twierdzi wielu z tych badaczy, za odruch prymitywnej ksenofobii, czy też raczej powinno się w nim dostrzec wyraz uzasadnionych obaw o nihilistyczne konsekwencje ideologii wielokulturowości oraz skrajnych interpretacji idei tzw. światopoglądowej neutralności państwa? *Współczesny kryzys demokracji liberalnej* roztrząsał podobną kwestię. Czy nie jest tak, stawiałem w nim retoryczne pytanie, że wbrew kasandrycznym przestrogom przed skutkami wzbierającej dziś fali konserwatywnego populizmu, naszej zachodniej wolności zagraża obecnie raczej to, że wielu krytyków praktyk podważania liberalnego konsensusu, wykazuje nadmierną skłonność

do dyskredytowania tych praktyk jako przejawów tendencji totalitarnych? Podobnie jak wiele innych, również i ten wątek moich analiz badawczych pozostaje w bliskiej relacji z problematyką prowadzonych przeze mnie zajęć dydaktycznych, takich jak np. Problemy globalne współczesnego świata.

O analogicznie satysfakcjonującej korespondencji można też mówić odnośnie moich zajęć z Transformacji politycznych w Europie środkowo-wschodniej. I w tym przypadku ich tematyka spotkała się z materiają ustaleń, którym dałem wyraz w moim artykule *Centrum i peryferia. Dylematy decentralizacji państwa narodowego oraz jego miejsca w Europie w świetle sporu o „angielski mit”*, [w:] *Polityka lokalna na Warmii i Mazurach. Aspekty teoretyczne i praktyczne*, red. W. Kotowicz, Olsztyn 2020. Nawiązując w nim do rozważań brytyjskich analityków, zauważyłem iż tak jak w tureckich aspiracjach europejskich wyraża się (czym może raczej, jeszcze do niedawna, wyrażała się) determinacja potwierdzenia i ochrony państwa narodowego (przed pochodzącym z południa i ze wschodu zagrożeniem ze strony koncepcji państwa opartej na lojalności religijnej czy plemiennej), tak też i państwa Europy wschodniej nie po to przystępowały do Unii Europejskiej by, jak to określił Roger Scruton, „rezygnować z suwerenności, lecz by ją chronić przed istniejącym do dziś zagrożeniem ze strony rosyjskiego behemota”.

Badania nad problematyką ustrojową rozważaną w świetle konfliktów ideologicznych i sporów o pamięć historyczną zaowocowały również moim wystąpieniem pt. *The Proper Name of Modern Western Democracy. The Point of View of British Traditionalists* wygłoszonym na Międzynarodowej Konferencji Naukowej CEPSA „Central-East Europe – a Region in-Between”, w Peczcu, we wrześniu 2019 roku. W referacie tym zauważyłem m.in., że charakterystyczne dla oficjalnej propagandy reżimów „realnego socjalizmu” czyli „demokracji ludowej” oczernianie liberalnej demokracji jako „zdegenerowanej demokracji burżuazyjnej” wydaje się dziś brzmieć mocno anachronicznie. Jednak z tkwiącego w niej nadużycia wypływa wciąż aktualna lekcja: Tak jak obietnica „prawdziwej wolności” państwa proletariackiego nie wydaje się być wiarygodnym powodem dyskredytacji porządku liberalnej demokracji, jako rzekomo jedynie obłudnej i przewrotnej fikcji ustrojowej, tak też afirmacja tej ostatniej nie jest dostateczną racją po temu, by oczerniać wolnościowe i nomokratyczne dziedzictwo przedliberalnej tradycji politycznej, jak również dyskredytować te formacje polityczne, które do niej (często tylko bezwiednie, a przynajmniej nie eksponując tego w swej retoryce) nawiązują, wchodząc w spór z dominującym w społeczeństwach Zachodu liberalnym konsensusem.

Dylematy politycznej autorytatywności liberalnego konsensusu w kontekście problematyki ustrojowej transformacji państw Europy środkowo-wschodniej, stanowiły również temat mojego wystąpienia pt. *Europejski dyskurs o polityce a liberalna krytyka rządów PiS w Polsce* na Światowym Kongresie Politologów (IPSA World Congress) „Politics in the World of Inequality”, która odbyła się w Poznaniu, w lipcu 2016 roku. Kluczowa teza mojego referatu sprowadziła się do przekonania, iż liberałowie jako kuratorzy dyskursu wolnego od problemu represjonowania opinii uchodzących za dysydenckie mają problem z wywiązania się ze swej roli. Uważają bowiem, iż problem dominacji opinii ich samych nie dotyczy, ponieważ ich opinia owszem zajmuje pozycję ortodoksji, ale jest przezroczysta (pochodząca spoza rawlsowskiej „zasłony niewiedzy”), jest metaopinią na temat formy i struktury sprawiedliwego dyskursu, która tym samym nie angażuje się w spory merytoryczne. Wbrew jednak tego rodzaju deklaracjom ich opinia wcale nie jest przezroczysta, lecz ma konkretną treść i jest zaangażowana w merytoryczny spór. Analogiczne stanowisko, acz z przywołaniem kolejnych argumentów oraz kontekstów problemowych, w kwestii dylematów politycznej autorytatywności wyraziłem też w przesłanym do redakcji „Przeglądu Zachodniego” artykule *Demokracja bez liberalizmu czy liberalizm bez demokracji? Uwagi na temat sporu o demoliberalny konsensus oraz prawicowy populizm*.

Poza brytyjskim konserwatyzmem, problematyką bezpieczeństwa narodowego czy ustrojowej transformacji krajów postkomunistycznych, dziedziną moich badań, a co za tym idzie, publikacji czy konferencyjnych wystąpień, dotyczy także **filozofii polityki** oraz **historii idei**. W tekście pt. *Spór o związki demokracji z filozofią we współczesnej refleksji politycznej* [w:] *Dyskurs polityczny*, red. P. Woroniecki, Seria „Forum Politologiczne”, Olsztyn 2007, nawiązując m.in. do refleksji Leo Straussa oraz Richarda Rorty’ego i Karla Poppera, postawiłem tezę, iż miasto i jego polityczna debata – w szczególności gdy jest demokratyczne – zawsze potrzebować będzie filozofii. I to nie tylko tej definiowanej przez sokratejskie wezwanie do dyskusji, ale również tej określonej przez platońskie poszukiwania uniwersalnej zgody oraz kosmocentryczną ideę obiektywnego porządku moralnego. Filozofa zaś zawsze posiadać będzie istotne polityczne kompetencje zwłaszcza jeśli w zapomnienie nie pójdzie różnica pomiędzy klasyczną i racjonalistyczną teorią wiedzy.

Podczas Konferencji Naukowej „Bliskie sąsiedztwo, dalekie sojusze”, która odbyła się w Olsztynie, w marcu 2007 roku, wystąpiłem z referatem pt. *Jedność, różnorodność i tożsamość Europy*, który stał się też wkrótce postawą publikacji o tym samym tytule (*Jedność, różnorodność i tożsamość Europy*, [w:] *Bliskie sąsiedztwo – dalekie sojusze*, red. M. Hartliński Olsztyn 2008). Stwierdziłem tam, m.in., że jeśli – zgodnie z duchem sceptycyzmu i radykalnego

pluralizmu Isajaha Berlina i jego zwolenników – trudno mówić o istnieniu głębokiej harmonii pomiędzy dziedzictwem Rzymu, Aten oraz Jerozolimy, to mocna tożsamość europejska nigdy nie istniała i posiada być co najwyżej mityczny. Jeśli nawet tak jest w istocie, to przecież jednak pozostaje nam jeszcze inspirująca – jak nas przekonuje Leo Strauss – moc płynąca z różnicy i konfliktu między tymi dziedzictwami. Jednak warunkiem żywotności tej inspiracji jest to, iż doświadczenia Rzymu, Aten i Jerozolimy zachowają status istotnego przedmiotu współczesnej europejskiej edukacji, czyli że m.in. tradycja tzw. edukacji liberalnej nie padnie ostatecznie ofiarą edukacyjnego i kulturowego populizmu, który przejawia się w tym, że dzisiejsze szkoły (na wszystkich szczeblach nauczania) coraz namiętniej hołdują, jak to dosadnie określił José Ortega y Gasset, „barbarzyństwu specjalizacji” i coraz bardziej wyłącznie uczą masy jedynie posługiwania się „technikami nowoczesnego życia”.

Na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Demokracja w Polsce, Europie i na świecie w XXI wieku. Zagrożenia, uwarunkowania oraz perspektywy rozwoju”, w Poznaniu we wrześniu 2007 roku wygłosiłem referat *Spór o podmiotowość władzy i rangę polityki w refleksji współczesnej*. Na jego kanwie opublikowałem też tekst pt. *Współczesne spory o podmiotowość władzy oraz rangę polityki*, [w:] *Oblicze Olsztyńskiej Politologii*, t. III: *Studia i szkice politologiczne z filozofii i teorii polityki*, Olsztyn 2011, red. J. Filipkowski, T. Gajowniczek, B. Kosiba i D. Radziszewska-Szczepaniak. W obu tych wypowiedziach zauważyłem, iż duch czasów sprzyja obecnie opcji Isajaha Berlina oraz Richarda Rorty’ego. Romantyczny bunt materii ludzkiego życia przeciw zasadzie zwierzchności formy, czyli antyracjonalistyczna rebelia „empirycznego kłębka pragnień i namiętności” przeciw „tyraniu transcendentnego nadzorey” wydaje się we współczesnej, liberalnej filozofii politycznej zajmować miejsce ortodoksji, a nie jedynie peryferyjnej herezji. Jest to, jak podkreśliłem, poważny problem dla porządku, w którym żyjemy; nie tylko w wymiarze jego politycznej konsolidacji państw, ale i kondycji społecznej moralności.

W artykule pt. *Liberalny uniwersalizm a modernizacja świata niezachodniego. Punkt widzenia politologów oraz historyków idei*, „Atheaneum. Polskie Studia Politologiczne” 34/2012 poddałem analizie analogiczną do powyższej kwestię, w sposób który może uchodzić za dopełnienie stanowiska wyrażonego we *Współczesnych sporach o podmiotowość władzy oraz rangę polityki*. Odnotowałem w nim, iż pojęciowa separacja nowoczesnej cywilizacji od zachodniej wolności ma wielu zwolenników. Jednak łatwość z jaką dokonał jej Samuel Huntington nie wydaje się być niewinna. Dopóki bowiem nowoczesność definiujemy przez technokratyczne odczłowieczenie, stanowisko takie posiada za sobą oczywiste racje. Jeśli jednak przystaniemy na proponowaną przez Charlesa Taylora dystynkcję pomiędzy patologią

rozumu naukowego, a tym, co w nim od patologii dalekie i co stanowi jedno z fundamentalnych źródeł duchowych naszej współczesności, to dystynkcja Huntingtona staje się problematyczna. Wartość badawcza tego artykułu polega przede wszystkim na wymownej konfrontacji filozoficznych przesłanek politologicznych diagnoz Huntingtona, z perspektywą precyzyjnych i odkrywczych ustaleń Taylora.

Podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Człowiek, duchowość, wychowanie”, która odbyła się w Warszawie, Płocku i Olsztynie w październiku 2019 r., wygłosiłem referat pt. *Nowożytna apoteoza „animal laborans” i problem „thumienia ducha” z perspektywy historyka idei i filozofa polityki. Opinie Hannah Arendt i Angus Maude*. Jego tematem był jeszcze inny, niż opisywany powyżej, aspekt kulturowej kondycji oraz ideologicznego oblicza i historycznego dziedzictwa współczesnych społeczeństw świata euroatlantyckiego. Utrzymywałem w nim, iż nowożytna gloryfikacja *animal laborans* do której polemicznie odnosi się Hannah Arendt czy apoteoza *człowieka zachłannego*, którą poddaje krytyce Angus Maude, skutkuje dehumanizacją i zniewoleniem, nie tylko dlatego, że osłabia nasz zmysł transcendencji (w sensie teologicznym, ale i filozoficznym) oraz niszczy nasze więzi rodzinne i towarzyskie, lecz również dlatego że odczłowiecza nas w politycznym wymiarze naszej egzystencji. Nowatorski charakter ustaleń tego wystąpienia polegał, moim zdaniem, głównie na uwyrażeniu odmiennego charakteru argumentacji Maude, który, choć nie krył swych fascynacji dla refleksji Arendt, sięgał do innego, niż ona, czyli głównie angielskiego kontekstu historycznego.

Zbliżoną do powyższej tematykę podjąłem również w artykule pt. *Czy konserwatyzm może być libertariański?*, [w:] *Prawica w Polsce i na świecie w XX i XXI wieku*, red. S. Chazbijewicz, M. Chelminiak, T. Gajowniczek, Seria „Studia Politologiczne”, Olsztyn 2012, którego punktem wyjścia było moje wystąpienie o identycznym tytule na Konferencji Naukowej „Prawica w Polsce i Europie w XXI wieku”, w Ostródzie w maju 2008 roku. Przypominam tam, iż konserwatyści, jak np. Leo Strauss czy Roger Scruton, często nie dają wiary w to, by społeczeństwo rynkowe (interpretowane w duchu ortodoksji libertariańskiej) – nawet jeśli je definiować, tak jak to uczynił m.in. Friedrich Hayek czy Georg Gilder, w języku heroicznych cnót i zobowiązań – miało w sobie dość zasobów moralnych i wystarczająco dużo kapitału społecznego by zagwarantować, iż dokonujący się jego ramach proces rozwoju gospodarczego, cywilizacyjnego awansu i społecznej emancypacji mas, zachowa zrównoważony charakter. Zauważam też, że powodem dla którego konserwatyści tak twierdzą, jest to, iż ich zdaniem, społeczeństwo rynkowe posiada w istocie apolityczny charakter. Zauważam też, że powodem, dla którego konserwatyści tak twierdzą, jest to, iż ich zdaniem, społeczeństwo rynkowe posiada

w istocie apolityczny charakter. Wypowiedź ta, jak sędzę, ma znaczenie dla badań nad konserwatywną krytyką idei ładu komercyjnego, o tyle, że wykazuje istotną zbieżność argumentacji Leo Straussa oraz torysowskich tradycjonalistów.

Warto dodać, że również w tym przypadku, tzn. filozofii polityki oraz historii idei, materia moich dociekań znalazła swoje pozytywne odzwierciedlenie w treści takich prowadzonych przeze mnie zajęć dydaktycznych jak Historia doktryn politycznych do XVIII w., Europejska myśl polityczna XIX i XX wieku czy, poświęcony współczesnej filozofii politycznej, Wykład monograficzny.

Poza publikacjami uczonych analiz oraz wystąpieniami konferencyjnymi, angażują mnie również **inne formy aktywności naukowej**. W minionym roku recenzowałem tekst artykułu czasopisma naukowego „Polish Political Science Review”. W ramach tego zadania dokonałem konstruktywnej krytyki kilku składników pojęciowych tej wypowiedzi, poświęconej scenie politycznej współczesnej jednego z dużych państw Unii Europejskiej, oraz analizy zastosowanych w niej metod badawczych.

Brałem udział w kilku **projektach badawczych**. Pierwszy z nich, realizowany w latach 2010-2011 oraz kierowany przez prof. Janusza Filipkowskiego dotyczył kluczowych nurtów współczesnej myśli konserwatywnej. Jeden z jego efektów dotyczy publikacji artykułu *Myśl polityczna R. M. Weavera*, w redagowanej przez profesora monografii zbiorowej *Oblicza współczesnego konserwatyizmu*. W latach 2016-2017 zaangażowałem się w projekt badawczy „Religia i polityka. Między teorią a praktyką”, realizowanym przy współpracy Instytutu Nauk Politycznych UWM w Olsztynie oraz Instytutu Politologii UKSW w Warszawie. Jego pomysłodawcami i kierownikami byli dr hab. Janusz Filipkowski, dr Danuta Radziszewska-Szczepaniak oraz ks. prof. nadzw. dr hab. Janusz Węgrzecki. Jednym z jego efektów stała się publikacja artykułu *Polityka i religia według Thomasa Edwina Utley'a*, w czasopiśmie naukowym „NURT” SVD 2/2017. W latach 2018-2019 wziąłem także udział w projekcie badawczym kierowanym przez dr hab., prof. UWM, Macieja Hartlińskiego, mającym na celu przygotowanie pierwszego opracowania poddającego analizie, wg ujednoliconego wzoru, sylwetki najważniejszych polityków pełniących funkcje publiczne po 1989 roku w Polsce (Prezydent RP, Prezes Rady Ministrów, Marszałek Sejmu i Senatu, Przewodniczący partii politycznej). Jednym z jego efektów jest publikacja artykułu *Marek Jurek* w, będącym owocem pracy zespołu badawczego *Leksykonie polskich przywódców politycznych*.

Moje dokonania obejmują też **staże naukowe**, krajowy i zagraniczne. W maju i w czerwcu 2019 roku odbyłem staż naukowy na Wydziale Nauk Historycznych i Społecznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Dzięki uprzejmości

pracowników Wydziału Nauk Historycznych i Społecznych, w tym zwłaszcza członków Katedry Teorii Polityki i Myśli Politycznej Instytutu Nauk o Polityce i Administracji UKSW, a wśród nich, opiekuna mojego stażu naukowego, prof. Janusza Węgrzeckiego, udało mi się przeprowadzić szereg konsultacji dotyczących fenomenu tzw. wigowskiej interpretacji historii oraz hegemonicznych aspiracji umysłu liberalnego w dyskusji publicznej współczesnej Polski, Wielkiej Brytanii oraz innych krajów. Rzeczona wymiana opinii dotyczyła m.in. kwestii rywalizacji umysłowości konserwatywnej oraz liberalnej jako jednego z kluczowych wątków sporów ideologicznych, jak również doktrynalnego oblicza najbardziej znaczących współczesnych nurtów myśli politycznej. Omawiane zagadnienie współzawodnictwa konserwatywnego oraz liberalnego umysłu była, z punktu widzenia moich prac badawczych o tyle istotna, że dotyczyła sedna problematyki poruszanej w mojej rozprawie habilitacyjnej dotyczącej sporów interpretacyjnych na temat rządów Margaret Thatcher oraz ideologicznego oblicza współczesnego konserwatyizmu brytyjskiego.

W ramach tego stażu naukowego wziąłem także udział w, zorganizowanym przez Katedrę Teorii Polityki i Myśli Politycznej IP UKSW, seminarium z udziałem prof. Andrzeja Zybertowicza, poświęconym refleksji zawartej w książce pt. *Samobójstwo Oświecenia? Jak neuronauka i nowe technologie pustoszą ludzki świat*, której profesor Zybertowicz jest jednym ze współautorów. Dyskusja jaka wywiązała się wokół kluczowych tez tej pracy dotyczyła fundamentalnych pytań o społeczne i kulturowe konsekwencje rozwoju najnowszych technologii informacyjnych i komunikacyjnych, obejmując swym zasięgiem szereg istotnych kwestii z zakresu filozofii polityki oraz historii idei.

W lipcu 2021 roku odbyłem staż naukowy w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Trnawskiego, w Trnawie na Słowacji. We wrześniu tegoż roku odbyłem też staż naukowy w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Preszowskiego, w Preszowie na Słowacji. Konsultacje i rozmowy z pracownikami Instytutów, oprócz problematyki ogólnoteoretycznej i metodologicznej, dotyczyły głównie tematu różnic charakteru transformacji ustrojowej po 1989 roku w Polsce i na Słowacji, polityki rządów Słowacji i Polski w dziedzinie nauki i edukacji w rzeczonym okresie, jak również paradoksów inspiracji i siły konserwatywnej frondy wobec liberalnej ortodoksji politycznej i kulturowej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej po 1989 r.. Wspólnie rozważaliśmy również kwestię zawiązania współpracy międzynarodowej oraz konceptualizacji projektów badawczych w celu ubiegania się o międzynarodowe granty badawcze. Ponadto poczyniliśmy wstępne ustalenia dotyczące podjęcia wspólnych badań na temat sporów wokół polityki historycznej i pamięci historycznej na Słowacji i w Polsce. Uznaliśmy, że jednym z kluczowych efektów naszych prac będzie wspólny artykuł poświęcony

transformacji ustrojowej na Słowacji i w Polsce, rozpatrywanej głównie z perspektywy konfliktów ideologicznych oraz sporów w przedmiocie pamięci historycznej.

Podjąłem również zabiegi o finansowanie badań w jednym z konkursów Narodowego Centrum Nauki. W 2021 roku złożyłem wniosek o kierowanie grantem „Chrześcijański torzym Maurice’a Cowlinga. Racje konserwatywnej nadziei” w konkursie OPUS 21.

W 2021 roku uzyskałem **pierwszą nagrodę w konkursie** Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, im. Prof. Jana Baszkiewicza, na najlepszą monografię autorską w zakresie nauk o polityce wydaną w Polsce w 2019 lub 2020 roku, w którym udział wzięli autorzy reprezentujący różne uczelnie Polski.

Moim pracom badawczym towarzyszy różnego rodzaju **aktywność organizacyjna i popularyzatorska**. Obejmuje ona m.in. członkostwo i działalność w towarzystwach naukowych. Od 2011 roku jestem członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych (od 2016 roku jestem zaangażowany w prace komisji rewizyjnej koła olsztyńskiego), od 2016 – członkiem International Political Science Association, a od 2017 – członkiem Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego, w którym pełnię funkcję eksperta oraz przewodniczącego Komisji ds. Politologii i Stosunków Międzynarodowych. Od kilku uczestniczę również w pracach Centrum Studiów nad Przywództwem Politycznym i Publicznym. Jestem także zaangażowany w działania Zespołu Ekspertów Merytorycznych Instytutu Nauk Politycznych UWM ds. komunikacji medialnej.

Kilkakrotnie brałem udział w pracach komitetów naukowych kilku konferencji organizowanych przez Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Dotyczy to Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Przywódcy polityczni wobec współczesnych zagrożeń i kryzysów. Polska-Europa-Świat”, która odbyła się w Olsztynie w lutym 2016 roku, podczas której pełniłem również funkcję prowadzącego na jednym z paneli. Angażowałem się również w działalność komitetów naukowych Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Bezpieczeństwo XXI w. – wymiar praktyczny i teoretyczny”, która odbyła się w Olsztynie w czerwcu 2016 roku oraz Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Współczesne zagrożenia bezpieczeństwa państwa”, która miała miejsce w grudniu 2016 roku, także w Olsztynie.

W latach 2005, 2006 oraz 2007 uczestniczyłem też w czynnościach organizacyjnych Ogólnopolskich Studenckich Forów Naukowych, będących dziełem Koła Naukowego Politologów przy Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Ponadto biorę udział w pracach przygotowawczych przewidzianej na listopad 2021

roku, Międzynarodowej Konferencji Naukowej CEPESA, której jednym z współorganizatorów jest Instytut Nauk Politycznych UWM i która odbędzie się w Olsztynie.

Moje dokonania popularyzatorskie i organizacyjne dotyczą również takich wydarzeń jak Olimpiada Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym w roku 2010 czy Konkurs Wiedzy o Regionie Warmińsko-Mazurskim zorganizowany przez Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, w latach 2008, 2010 i 2015.

W roku 2016 zostałem opiekunem międzywydziałowego Koła Naukowego Myśli Konserwatywnej i Wolnościowej, które powstało z inicjatywy studentów Bezpieczeństwa narodowego INP UWM w Olsztynie. Uczestników odbywających się w jego ramach spotkań, poza innymi kontrowersjami, wydaje się szczególnie intryguować kwestia poszukiwania harmonii pomiędzy postawą nowoczesną i tradycjonalistyczną oraz libertariańską i komunitarystyczną na gruncie szeroko pojętej orientacji konserwatywnej. Wydaje mi się, że znalazła się ona również w centrum dyskusji jaka miała miejsce przy okazji wystąpienia byłego posła Prawa i Sprawiedliwości oraz prezesa Stowarzyszenia Koliber czy Fundacji Republikańskiej, Przemysława Wiplera, zaproszonego przez aktywistów Koła na prelekcję do INP UWM, wiosną 2016 roku.

We wrześniu 2021 roku wziąłem udział w spotkaniu promocyjnym książki pt. *Kryzys grudniowy 1970 roku w świetle dokumentów i materiałów Komisji W. Kruczka i relacji ludzi obozu władzy* pod red. prof. M. Jabłonowskiego, prof. W. Janowskiego, prof. G. Sołtysiaka, w charakterze jednego z recenzentów.

W listopadzie 2015 roku wygłosiłem wykład, dla członków Koła Naukowego INP UWM oraz goszczących wówczas w naszym Instytucie studentów z Kaliningradu, pt. *Dziedzictwo historyczne regionu Warmii i Mazur*. Było to zadanie o tyle inspirujące, że prowokowało do konfrontacji jakże różnych punktów widzenia narodowych tradycji historycznych oraz zbiorowej pamięci Polaków, Rosjan, ale też Niemców i Litwinów, na burzliwe dzieje regionu Warmii i Mazur. Poruszyłem tę kwestię m.in. w kontekście politycznych aspektów bitwy grunwaldzkiej w 1410 roku oraz działań wojennych armii rosyjskiej i niemieckiej na tym terenie, w pierwszych miesiącach I wojny światowej, z ich kulminacją w postaci bitwy pod Tannenbergiem w 1914 roku.

W 2009 roku zachęcony przez studentów Koła Naukowego INP UWM opublikowałem w ich ówczesnym periodyku „Lub Czasopismo” artykuł pt. *Podziały ideowe i geografia wyborcza w Polsce a. d. 2007 oraz 1926*. Zestawiłem wówczas styl retoryczny oraz rodzaj historyczno-

ideologicznej narracji do jakiej uciekali się najważniejsi rywale polityczni w walce nie tylko o twardą władzę, ale i miękki rząd dusz w III Rzeczypospolitej oraz II Rzeczypospolitej.

Kilkukrotnie angażowałem się również w działania Instytutu Nauk Politycznych dotyczące promocji jego oferty dydaktycznej w ramach Dni Otwartych na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim. Ponadto w latach 2005, 2007, 2008 oraz 2010 pełniłem obowiązki związane z rekrutacją studentów na UWM. Od 2019 roku jestem również członkiem Zespołu przygotowującego dokumentację dotyczącą nowego kierunku kształcenia – Analityka i zarządzanie publiczne, stanowiącego kolejną ofertę edukacyjną Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Od roku 2012 jestem członkiem Wydziałowej Komisji Wyborczej, która pracuje częściej, niż wynikałoby to z samej tylko zasady kilkuletniej kadencji funkcji uczelnianych obsadzanych w drodze elekcji. Powodem tego są stosunkowo częste wybory uzupełniające. W efekcie zadania wynikające z członkostwa w Komisji przychodzi mi i moim kolegom wypełniać niejednokrotnie kilka razy do roku. Od 2017 roku cyklicznie biorę również udział w posiedzeniach Wydziałowej Komisji Oceniającej, której zadanie polega na opiniowaniu trudnych przypadków tych pracowników, którzy z różnych powodów nie zdążyli spełnić wymagań ich okresowego oceniania.

Moje **osiągnięcia dydaktyczne** mierzą się m.in. wypromowaniem 63 prac dyplomowych (licencjatów) na kierunku Politologia oraz Bezpieczeństwo narodowe oraz recenzowaniem 28 prac, również na obu tych kierunkach. Ich tematyka dotyczyła m.in. terroryzmu politycznego, fundamentalizmu islamskiego, konfliktów asymetrycznych, nieproliferaacji broni jądrowej, współczesnych form marksizmu, separatyzmu w państwach europejskich, członkostwa Polski w NATO, udziału wojska polskiego w misjach pokojowych, stosunku państw Grupy Wyszehradzkiej do kwestii migracji w Europie, charakteru współczesnych służb specjalnych, współczesnych stosunków amerykańsko-rosyjskich, polskim sporom na temat powstania warszawskiego 1944 roku, wydarzeniom wiosny arabskiej z 2011 roku, współczesnym stosunkom polsko-rosyjskim, konfliktowi izraelsko-palestyńskiemu, czy Rewolucji Godności na Ukrainie w latach 2013-2014. Wśród najczęstszych uwag kierowanych przeze mnie pod adresem promowanych i recenzowanych prac dyplomowych najczęściej dotyczyło najtrudniejszej sztuki doprecyzowania tematu i zdefiniowania kluczowych tez dysertacji. Często jednak odnosiły się one również do kwestii struktury wypowiedzi oraz zakresu wykorzystanej literatury przedmiotu.

Obok seminarium dyplomowego oraz wykładu monograficznego, jestem autorem programów zajęć takich prowadzonych przeze mnie przedmiotów jak Historia, Historia

polityczna Polski, Historia powszechna XX wieku, Transformacje polityczne w Europie środkowo-wschodniej, Historia instytucji politycznych, Historia doktryn politycznych do XVIII w., Europejska myśl polityczna XIX i XX wieku, Historia myśli socjologicznej i myśli społecznej, Historia bezpieczeństwa Polski i świata, Polityka bezpieczeństwa, Polityka bezpieczeństwa Unii Europejskiej, Globalne problemy współczesnego świata, Systemy władzy lokalnej, Decydowanie polityczne oraz Techniki manipulacji politycznych.

Od 2014 roku jestem też opiekunem Studenckich praktyk zawodowych na studiach niestacjonarnych Bezpieczeństwa narodowego. Wśród najważniejszych obowiązków, jakie wypełniam w związku z pełnioną przeze mnie funkcją, znajduje się udział w przygotowaniu programów praktyk, wskazywanie odpowiednich placówek ich odbywania, sprawowanie kontroli merytorycznej nad ich przebiegiem, weryfikacja dokumentacji oraz rozstrzygnięcie wspólnie z Dziekanem Wydziału oraz Wydziałowym Koordynatorem Praktyk problemów i wątpliwości związanych z ich przebiegiem.

Poza tym wielokrotnie pełniłem obowiązki opiekuna roku na kierunku Politologia oraz Bezpieczeństwo narodowe. W związku z tym organizuję spotkania ze studentami na początku pierwszego roku ich studiów, których celem jest zapoznanie ich z tematem organizacji roku akademickiego, toku oraz regulaminu studiów, jak również kompetencji organów sprawujących nadzór nad procesem dydaktycznym. Utrzymuję też stały kontakt ze starostą roku w sprawach bieżących, m.in. dotyczących organizacji procesu dydaktycznego. Z tytułu pełnienia tej funkcji brałem również udział w egzaminach komisyjnych w charakterze obserwatora.

Powyższy wykaz efektów mojej aktywności naukowo-badawczej, która wykracza poza obszar prac nad „Thatcherystami i torysami”, podobnie jak tamta monografia (oparta na licznych, anglojęzycznych źródłach), również **dowodzi swego międzynarodowego wymiaru**. Odbyłem wszak dwa zagraniczne staże, których efektem jest polsko-słowacki projekt badawczy, a w związku z tym również perspektywa międzynarodowej publikacji w języku angielskim. Ponadto przedstawiałem anglojęzyczne referaty na międzynarodowych konferencjach naukowych, odbywających się na Węgrzech i na Ukrainie. Przygotowuję też angielskojęzyczne wystąpienie na zbliżającej się Międzynarodowej Konferencji CEPSA, która odbędzie się w listopadzie bieżącego roku w Olsztynie

Przemysław Poturalski

Wykaz osiągnięć naukowych oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki

Monografia naukowa

Przemysław Piotrowski, *Thatcheryści i torysi. Spór wokół rządów Żelaznej Damy oraz ideologicznego oblicza brytyjskiego konserwatyzmu*, Wydawnictwo Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Olsztyn 2019, ss. 662, ISBN 978-83-950220-9-8.

Rozdziały w monografiach zbiorowych

1. P. Piotrowski, *Samorządność*, [w:] *Podstawowe kategorie polityki*, red. S. Opara, D. Radziszewska-Szczepaniak, A. Żukowski, Olsztyn 2005, s. 312-320.
2. P. Piotrowski, *Spór o związki demokracji z filozofią we współczesnej refleksji politycznej* [w:] *Dyskurs polityczny*, red. P. Woroniecki, Seria „Forum Politologiczne”, Olsztyn 2007, s. 209-234.
3. P. Piotrowski, *Jedność, różnorodność i tożsamość Europy*. [w:] *Bliskie sąsiedztwo – dalekie sojusze*, red. M. Hartliński, Olsztyn 2008, s. 65-69.
4. P. Piotrowski, *Współczesne spory o podmiotowość władzy oraz rangę polityki*, [w:] *Oblicza Olsztyńskiej Politologii*, t. III: *Studia i szkice politologiczne z filozofii i teorii polityki*, Olsztyn 2011, red. J. Filipkowski, T. Gajowniczek, B. Kosiba i D. Radziszewska-Szczepaniak, s. 89-106.
5. Piotrowski P., *Czy konserwatyzm może być libertariański?*, [w:] *Prawica w Polsce i na świecie w XX i XXI wieku*, red. S. Chazbijewicz, M. Chełminiak, T. Gajowniczek, Seria „Studia Politologiczne”, Olsztyn 2012, s. 81-102.
6. P. Piotrowski, *Spór o przywództwo Margaret Thatcher*, [w:] *Przywództwo polityczne w Polsce i na świecie*, red. M. Hartliński, Seria „Forum Politologiczne”, Olsztyn 2013, s. 423-453.

7. P. Piotrowski, *Wielka Brytania i Europa. Torysi wobec integracji europejskiej*, [w:] *Szkice europejskie. Unia Europejska wobec wyzwań współczesności*, red. B. Gaziński, Olsztyn 2014, s. 29-45.
8. P. Piotrowski, *Historia bezpieczeństwa*, [w:] *Podstawowe kategorie bezpieczeństwa narodowego*, red. A. Żukowski, M. Harliński, W. T. Modzelewski i J. Więclawski, Olsztyn 2015, s. 29-38.
9. P. Piotrowski, *Problematyka przywództwa politycznego w refleksji Maurice'a Cowlinga*, [w:] *Przywódcy polityczni wobec współczesnych zagrożeń i kryzysów: wyzwania dla przywódców i partii politycznych*, red. M. Hartliński, Olsztyn 2017, s. 55-80.
10. P. Piotrowski, *Problem migracji w kontekście zagrożeń tożsamości europejskiej. Dylematy liberalnego ekumenizmu*, [w:] *Mały ruch graniczny w warunkach kryzysu w relacjach polsko-rosyjskich*, red. A. Żukowski, M. Chełminiak, W. Kotowicz, K. Żęgota, Olsztyn 2018, s. 227-260.
11. P. Piotrowski, *Idea opcji konserwatywno-liberalnej. Przypadek nowej prawicy*, [w:] *Polska i Polacy 1918-2018. Przemiany polityczne, społeczne, ekonomiczne i kulturowe*, red. T. Astramowicz-Leyk, Y. Turchyn, W. Tomaszewski, K. Żęgota, Olsztyn 2018, s. 159-172.
12. P. Piotrowski, *Idea miejsca Wielkiej Brytanii pomiędzy USA i Europą w refleksji Jonathana C. D. Clarka. Przyczynek do identyfikacji postawy Londynu w systemie transatlantyckim oraz europejskim*, [w:] *Bezpieczeństwo państwa. Wyzwania, zagrożenia i perspektywy*, red. M. Chełminiak, W. Kotowicz, Olsztyn 2019, s. 89-108.

Artykuły w recenzowanych czasopismach naukowych

1. P. Piotrowski, *Toryzm tradycyjny wg Arthura Aughey'a*, „Szkice Humanistyczne” 25/2011, s. 101-118.
2. P. Piotrowski, *Liberalny uniwersalizm a modernizacja świata niezachodniego. Punkt widzenia politologów oraz historyków idei*, „Atheancum. Polskie Studia Politologiczne” 34/2012, s. 223-238.
3. P. Piotrowski, *Torysi czy wigowie? Problem relacji konserwatyzmu i liberalizmu w brytyjskiej tradycji politycznej*, „Polityka i Społeczeństwo” 4/2013, s. 100-116.

4. P. Piotrowski, *Polityka i religia według Thomasa Edwina Uteley'a*, „NURT” SVD 2/2017, s. 482-498.
5. P. Piotrowski, *New nationalism global problems, national solutions*, „Participation” 2019, 42 (1), s. 14-15.

Hasła słownikowe

1. P. Piotrowski, *Cywilizacja*, [w:] *Mały słownik politologii*, red. S. Opara i zespół, Toruń 2007, s. 31.
2. P. Piotrowski, *Etatyzm*, [w:] *Mały słownik politologii*, red. S. Opara i zespół, Toruń 2007, s. 44-45.
3. P. Piotrowski, *Globalizacja*, [w:] *Mały słownik politologii*, red. S. Opara i zespół, Toruń 2007, s. 57-58.
4. P. Piotrowski, *Globalne problemy 60-60*, [w:] *Mały słownik politologii*, red. S. Opara i zespół, Toruń 2007, s. 60.
5. P. Piotrowski, *Konserwatyzm*, [w:] *Mały słownik politologii*, red. S. Opara i zespół, Toruń 2007, s. 75-76.
6. P. Piotrowski, *Liberalizm*, [w:] *Mały słownik politologii*, red. S. Opara i zespół, Toruń 2007, s. 80-81.
7. P. Piotrowski, *Nowa lewica*, [w:] *Mały słownik politologii*, red. S. Opara i zespół, Toruń 2007, s. 97.
8. P. Piotrowski, *Politeja*, [w:] *Mały słownik politologii*, red. S. Opara i zespół, Toruń 2007, s. 118.
9. P. Piotrowski, *Tyrania*, [w:] *Mały słownik politologii*, red. S. Opara i zespół, Toruń 2007, s. 177-178.

Recenzje monografii opublikowane w czasopismach naukowych

1. P. Piotrowski (rec.) Francis Fukujama, *Ameryka na rozdrożu. Demokracja, władza i dziedzictwo neokonserwatyzmu*, przeł. R. Staniecki, Poznań 2006, „Athenaeum. Political Science 18/2007, s. 325-329.

2. P. Piotrowski (rec.) Mark Garnett and Kevin Hickson, *Conservative thinkers. The contributors to the political thought of modern Conservative Party*, Manchester and New York 2009, „Atheaneum. Polskie Studia Politologiczne” 27/2011, s. 145-159.

Recenzje monografii wygłoszone podczas spotkania promocyjnego

Udział w spotkaniu (28 września 2021 r.) promującym książkę pt. *Kryzys grudniowy 1970 roku w świetle dokumentów i materiałów Komisji W. Kruczka i relacji ludzi obozu władzy* pod red. prof. M. Jabłonowskiego, prof. W. Janowskiego, prof. G. Sołtysiaka, w charakterze jednego z recenzentów.

Recenzje wydawnicze artykułów w czasopismach naukowych

„Polish Political Science Review” (2019 r.)

Artykuły złożone do redakcji recenzowanych czasopism naukowych

1. P. Piotrowski, *Demokracja bez liberalizmu czy liberalizm bez demokracji? Uwagi na temat sporu o demoliberalny konsensus oraz prawicowy populizm*, „Przegląd Zachodni”
2. P. Piotrowski, *Torysowski tradycjonalizm i dziedzictwo chrześcijańskie. Polemiki Maurice'a Cowlinga z Friedrichem Hayekiem, Johnem Keynesem i Rogerem Scrutonem*, „Chrześcijaństwo-Świat-Polityka”

Rozdziały w monografiach naukowych złożone i przyjęte do druku

1. P. Piotrowski, *Historia instytucji politycznych*, [w:] *Podstawowe kategorie polityki i administracji*, red. A. Żukowski, W. Modzelewski, M. Hartliński, Olsztyn 2021.
2. P. Piotrowski, *Marek Jurek*, [w:] *Antologia polskich przywódców politycznych*, red. M. Hartliński, Olsztyn 2021.

3. P. Piotrowski, *Centrum i peryferia. Dylematy decentralizacji państwa narodowego oraz jego miejsca w Europie w świetle sporu o „angielski mit”*, [w:] *Polityka lokalna na Warmii i Mazurach. Aspekty teoretyczne i praktyczne*, red. W. Kotowicz, Olsztyn 2021.
4. P. Piotrowski, *Mysł polityczna R. M. Weavera*. [w:] *Oblicza współczesnego konserwatyzmu*, red. J. Filipkowski, Dobrze Miasto 2021.
5. P. Piotrowski, *Kant, Hegel, Marks i inni. Przyczynek do recepcji niemieckiej tradycji intelektualnej w debacie brytyjskiej*, [w:] *Kant. Prussia. Europe - Immanuel Kant as a founder of the modern European worldview (from Russian and Polish perspective)*, red. A. Żukowski.

Wystąpienia na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych

1. IV Studenckie Forum Naukowe „Bliskie sąsiedztwo, dalekie sojusze”, Olsztyn marzec 2007 r., zorganizowana przez Instytut Nauk Politycznych UWM, (referat: *Jedność, różnorodność i tożsamość Europy*).
2. Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Demokracja w Polsce, Europie i na świecie w XXI wieku. Zagrożenia, uwarunkowania oraz perspektywy rozwoju”, Poznań wrzesień 2007 r., zorganizowana przez Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Adama Mickiewicza, (referat: *Spór o podmiotowość władzy i range polityki w refleksji współczesnej*).
3. Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Prawica w Polsce i Europie w XXI wieku”, Ostróda maj 2008 r., zorganizowana przez Instytut Nauk Politycznych UWM, (referat: *Czy konserwatyzm może być libertariański?*).
4. Międzynarodowa konferencja naukowa „Mały ruch graniczny w warunkach kryzysu w relacjach polsko-rosyjskich”, Olsztyn październik 2015 r., zorganizowana przez Instytut Nauk Politycznych UWM, (referat: *Problem migracji w kontekście zagrożeń tożsamości europejskiej*).
5. Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Przywódcy polityczni wobec współczesnych zagrożeń i kryzysów. Polska-Europa-Świat”, Olsztyn luty 2016 r., zorganizowanej przez Instytut Nauk Politycznych UWM, (referat: *Przywództwo polityczne w tradycji brytyjskiej*).
6. Światowy Kongres Politologów (IPSA World Congress) „Politics in the World of Inequality”, Poznań maj 2016 r., zorganizowana przez Wydział Nauk Politycznych i

- Dziennikarstwa Uniwersytetu Adama Mickiewicza, (referat: *Europejski dyskurs o polityce a liberalna krytyka rządów PiS w Polsce*).
7. IV Ogólnopolski Kongres Politologii. „Państwo w czasach zmiany”, Lublin wrzesień 2018 r., zorganizowany przez Wydział Politologii UMCS przy udziale Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych oraz Komitetu Nauk Politycznych PAN, (referat: *Tożsamość toryzmu w aspekcie związków pomiędzy brytyjską tradycją konserwatywną i liberalną*).
 8. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Polska i Polacy 1918-2018. Przemiany polityczne, społeczne, ekonomiczne i kulturowe”, Olsztyn październik 2018 r., zorganizowana przez Instytut Nauk Politycznych UWM, (referat: *Świadomy wybór czy efekt brytyjskiej prowokacji? Polityka zagraniczna II RP w przededniu września 1939 roku*).
 9. Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Religia i polityka w Afryce”, Olsztyn kwiecień 2019 r., zorganizowana przez: Instytut Nauk Politycznych UWM, Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych, Polskie Towarzystwo Afrykanistyczne, (referat: *Problematyka afrykańska w kontekście sporów ideologicznych i tożsamościowych w Europie*).
 10. V Polsko-Ukraińskie Forum Naukowe poświęcone problematyce stosunków polsko-ukraińskich i kwestiom integracji europejskiej, Olsztyn maj 2019 r., zorganizowane przez Instytut Nauk Politycznych UWM w Olsztynie, Instytut Nauk Humanistycznych i Społecznych Narodowego Uniwersytetu „Politechnika Lwowska” oraz Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych, (referat: *Europa Wschodnia czy Europa na Wschodzie? Geopolityka i cywilizacyjna tożsamość*).
 11. Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Republikanizm: polityka, historia, filozofia”, Kraków czerwiec 2019 r., zorganizowana przez: Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Koło Nauk Politycznych UJ oraz Czasopismo idei „Pressje”, (referat: *(Neo)republikanizm kontra liberalizm. Inspiracje torysowskiego tradycjonalizmu*).
 12. XIX Wielodyscyplinarna Konferencja Sacrum i Profanum we Współczesnym Świecie „Chrześcijaństwo i chrześcijanie we współczesnym świecie. Stolica Apostolska oraz inne podmioty religijne i motywowane religijnie w stosunkach międzynarodowych”, Chłudowo lipiec 2019 r., zorganizowana przez: Instytut Stosunków Międzynarodowych, Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, Wydział Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, a także Misyjne Seminarium Duchowne Księża Werbistów w Pieniężnie

- oraz Fundację Studiów Międzynarodowych (referat: *Torysowscy tradycjoniści wobec związków polityki, moralności i religii. Przypadek Elie Kedourie*).
13. X Międzynarodowe Interdyscyplinarne Seminarium Naukowe Idee – Człowiek – Filozofia „Człowiek w świecie, odkrywanie i przekraczanie granic”, Stary Sącz lipiec 2019 r., zorganizowane przez Katedrę Filozofii Prawa i Praw Człowieka KUL, Katedrę Mikrostruktur Społecznych ZWPNF KUL (Stalowa Wola), Institut de Philosophie Classique (Paryż), Association des Amis de la Philosophie Classique (Paryż), Fundacja Uniwersytecka Fides et Ratio im. Jana Pawła II Wielkiego (Stary Sącz), (referat: *Związki polityki, moralności i ekonomii. Koncepcje torysowskich tradycjonalistów*).
 14. Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Pamięć zbiorowa i zbiorowe zapomnienie – perspektywa filozoficzna, polityczna i społeczna”, Warszawa wrzesień 2019 r., zorganizowana przez Zakład Filozofii Polityki i Zakład Filozofii Polskiej Wydziału Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, (referat: *Bitwa o pamięć w polemikach torysowskich tradycjonalistów. Krytyka wigowskiego mitu i kwestionowanie hegemonii umysłu liberalnego*).
 15. 24-ta Doroczna Konferencja Naukowa CEPSA „Central-East Europe – a Region in-Between”, Pecz wrzesień 2019 r., zorganizowana przez Central European Political Science Association oraz Wydział Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu w Peczu, (referat: *The Proper Name of Modern Western Democracy. The Point of View of British Traditionalists*).
 16. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Człowiek, duchowość, wychowanie”, Warszawa-Płock-Olsztyn październik 2019 r., zorganizowana przez Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Mazowiecką Uczelnię Publiczną w Płocku oraz przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, (referat: *Nowożytna apoteoza „animal laborans” i problem „tłumienia ducha” z perspektywy historyka idei i filozofa polityki. Opinie Hannah Arendt i Angus Maude*).
 17. Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Narracje historyczne we współczesnym świecie”, Bydgoszcz październik 2019 r., zorganizowana przez Katedrę Dziennikarstwa, Nowych Mediów i Komunikacji Społecznej oraz Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, (referat: *Konflikt narracji dziejowych w dyskusji brytyjskiej, niemieckiej i amerykańskiej. Historyczny rewizjonizm Jonathana C. D. Clarka*).
 18. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kryzys/katastrofa/apokalipsa?”, Płock październik 2019 r., zorganizowana przez Wydział Nauk Humanistycznych i

- Społecznych Mazowieckiej Uczelni Publicznej w Płocku, (referat: *Współczesny kryzys demokracji liberalnej. Komentarz konserwatywny i jego historyczne przesłanki*).
19. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Sekularyzm – wyzwanie dla polityki i nauk o polityce”, Warszawa grudzień 2019 r., zorganizowana przez Instytut Politologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Instytut Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Katedrę Stosunków Regionalnych i Globalnych Uniwersytetu Warszawskiego, (referat: *Postsekularny zwrot w koncepcji dziejów brytyjskiej demokracji. Przypadek Maurice'a Cowlinga*).
 20. I Międzynarodowa e-Konferencja Naukowa „Świat w dobie pandemii i okresie postpandemicznym”, Poznań maj 2020 r., zorganizowana przez Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Wielkopolski Oddział Polskiego Towarzystwa Polityki Społecznej jak również przez Ośrodek Badań i Edukacji Europejskiej, (referat: *Wolność i demokracja pod presją wirusa. Artykulacja podziałów ideologicznych i politycznych w czasach pandemii*).
 21. Ogólnopolska e-Konferencja Naukowa „Kultura we współczesnym świecie”, Lublin listopad 2020, zorganizowana przez Fundację „Tygiel” z siedzibą w Lublinie, (referat: *Problem tyranii nowoczesności. Wyzwania współczesne w świetle dzieła Alexisa Tocqueville'a*).
 22. II Międzynarodowa e-Konferencja Naukowa „Świat w dobie pandemii i okresie postpandemicznym”, Poznań kwiecień 2021 r., zorganizowana przez Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Wielkopolski Oddział Polskiego Towarzystwa Polityki Społecznej jak również przez Ośrodek Badań i Edukacji Europejskiej, (referat: *Diagnoza Kissingera. Humanitaryzm i technokratyczna degradacja polityki w perspektywie bezpieczeństwa międzynarodowego*).
 23. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Back to the future: a chance for global leadership in today's world”, Lwów kwiecień 2021 r., zorganizowana przez Wydział Stosunków Międzynarodowych Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki (referat: *Mearsheimer and the paradox of intentional inconsistency. Dilemmas of the theory of offensive realism*).
 24. VI Polsko-Ukraińskie Forum Naukowe „Wschodnia polityka Unii Europejskiej: osiągnięcia, wyzwania i perspektywy”, Lwów-Olsztyn maj 2021, zorganizowane przez Instytut Nauk Humanistycznych i Społecznych Narodowego Uniwersytetu „Politechnika Lwowska”, Instytut Nauk Politycznych UWM w Olsztynie oraz Polskie

Towarzystwo Nauk Politycznych, (referat: *Polityka wschodnia UE. Uwarunkowania geopolityczne i historyczne*).

Planowane wystąpienie na międzynarodowej konferencji naukowej

25-ta Doroczna Konferencja Naukowa CEPISA „Challenges to Democracy: Political Processes in Central and Eastern Europe”, Olsztyn listopad 2021 r., zorganizowana przez Central European Political Science Association, Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych oraz Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (referat: *Populists and Sarmatians. The political heritage of the First Republic of Poland in the light of contemporary disputes over the demoliberal consensus*).

Udział w międzynarodowych i krajowych projektach badawczych

1. Udział w projekcie badawczym „Oblicza współczesnego konserwatyzmu” (2010-11) pod kierownictwem prof. Janusza Filipkowskiego, którego efektem jest publikacja artykułu „Myśl polityczna R. M. Weavera”, w redagowanej przez profesora monografii zbiorowej „Oblicza współczesnego konserwatyzmu”.
2. Udział w projekcie badawczym „Religia i polityka. Między teorią a praktyką” (2016–2017), realizowanym przy współpracy Instytutu Nauk Politycznych UWM w Olsztynie oraz Instytutu Politologii UKSW w Warszawie. Jednym z jego efektów jest publikacja artykułu „Polityka i religia według Thomasa Edwina Utley’a”, w czasopiśmie naukowym „NURT” SVD 2/2017.
3. Udział w projekcie badawczym (2018–2019) mającym na celu przygotowanie pierwszego opracowania poddającego analizie, wg ujednoliczonego wzoru, sylwetki najważniejszych polityków pełniących funkcje publiczne po 1989 roku w Polsce (Prezydent RP, Prezes Rady Ministrów, Marszałek Sejmu i Senatu, Przewodniczący partii politycznej). Jednym z jego efektów jest publikacja artykułu „Marek Jurek” w, będącym owocem pracy zespołu badawczego „Leksykonie polskich przywódców politycznych”.

4. Udział w międzynarodowym projekcie badawczym „Transformacja ustrojowa w Polsce i na Słowacji po 1989 r. w z perspektywy konfliktów ideologicznych oraz sporów w przedmiocie pamięci historycznej” zainicjowanym przeze mnie w 2021 r., wspólnie z uczonymi z Uniwersytetu Trnavskiego (dr. Pavol Krištof) oraz Uniwersytetu Preszowskiego (dr. Gabriel Szekely), którego efektem będzie m.in. publikacja artykułu poświęconemu temu tematowi w czasopiśmie naukowym.

Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych

1. International Political Science Association
2. Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych
3. Polskie Towarzystwo Geopolityczne
Funkcja eksperta oraz przewodniczącego Komisji ds. Politologii i Stosunków Międzynarodowych
4. Zespół badawczo-naukowy „Centrum Studiów nad Przywództwem Politycznym i Publicznym” powołanego w ramach wewnętrznej struktury organizacyjnej Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
5. Zespół Ekspertów Merytorycznych Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie ds. komunikacji medialnej

Informacja o odbytych stażach w instytucjach naukowych

1. Staż naukowy na Wydziale Nauk Historycznych i Społecznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, maj-czerwiec 2019 r.
2. Staż naukowy w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Trnavskiego w Trnawie, lipiec 2021 r.
3. Staż naukowy w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Preszowskiego w Preszowie, wrzesień 2021 r.

Aplikowanie o granty badawcze

„Chrześcijański torzym Maurice’a Cowlinga. Racje konserwatywnej nadziei” (2021).
Wniosek o kierowanie grantem w konkursie OPUS 21 Narodowego Centrum Nauki.

Nagrody i wyróżnienia

Pierwsza nagroda w konkursie Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, im. Prof. Jana Baszkiewicza, na najlepszą monografię autorską w zakresie nauk o polityce wydaną w Polsce w 2019 lub 2020 roku.

Funkcje pełnione podczas konferencji naukowych

1. Członek komitetu naukowego oraz prowadzący jednego z paneli Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Przywódcy polityczni wobec współczesnych zagrożeń i kryzysów. Polska-Europa-Świat”, zorganizowanej przez Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w lutym 2016 r.
2. Członek komitetu naukowego Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Bezpieczeństwo XXI w. – wymiar praktyczny i teoretyczny”, zorganizowanej przez Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, w czerwcu 2016 r.
3. Członek komitetu naukowego Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Współczesne zagrożenia bezpieczeństwa państwa”, zorganizowanej przez Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, w grudniu 2016 r.
4. Członek komitetu organizacyjnego Ogólnopolskich Studenckich Forów Naukowych, organizowanych przez Koło Naukowe Politologów oraz Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w roku 2005, 2006 oraz 2007.
5. Członek komitetu organizacyjnego 25-tej Dorocznej Konferencji Naukowej CEPSA „Challenges to Democracy: Political Processes in Central and Eastern Europe”, Olsztyn listopad 2021 r., organizowana przez Central European Political Science Association, Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych oraz Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Funkcje pełnione podczas konkursów wiedzy

1. Członek komitetu organizacyjnego Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym (2010 r.)
2. Członek komitetu organizacyjnego Konkursu Wiedzy o Regionie Warmińsko-Mazurskim dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, zorganizowanego przez Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego (2008, 2010, 2015 r.)

Funkcje pozostałe

1. Opiekun międzywydziałowego Koła Naukowego Myśli Konserwatywnej i Wolnościowej działającego na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie (2016 r.)
2. Opiekun Studenckich praktyk zawodowych na studiach niestacjonarnych Bezpieczeństwa narodowego (nieprzerwanie od 2014 r.)
3. Opiekun roku na kierunku Politologia oraz Bezpieczeństwo narodowe; (ostatnio nieprzerwanie od 2014 r. oraz wielokrotnie wcześniej)
4. Członek Wydziałowej Komisji Wyborczej (2012-2018 r.)
5. Członek Wydziałowej Komisji Oceniającej (od 2017 r.)
6. Członek Zespołu przygotowującego dokumentację dotyczącą nowego kierunku kształcenia – Analityka i zarządzanie publiczne (od 2019 r.)
7. Członek Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej (wielokrotnie od 2005 r.)

Prowadzone zajęcia dydaktyczne

1. Seminarium licencjackie (71 prac wypromowanych; 13 recenzowanych)
2. Decydowanie polityczne
3. Europejska myśl polityczna XIX i XX w.
4. Globalne problemy współczesnego świata
5. Historia
6. Historia bezpieczeństwa Polski i świata

7. Historia doktryn politycznych do XVIII w.
8. Historia instytucji politycznych
9. Historia myśli socjologicznej i myśli społecznej
10. Historia polityczna Polski
11. Historia powszechna XX w.
12. Polityka bezpieczeństwa
13. Polityka bezpieczeństwa Unii Europejskiej
14. Systemy władzy lokalnej
15. Techniki manipulacji politycznych
16. Transformacje polityczne w Europie środkowo-wschodniej
17. Wykład monograficzny

Przemysław Piotrowski